

Slovenski

PRIJATEL.

Izboja enkrat
v mescu.

Velja po pošti
4d. 30. kr. naloto.

Štev. 2.

V Celovcu 15. februarja 1871.

XX. tečaj.

Pridiga za 1. nedeljo v postu.

(Zakaj se postimo? gov. J. Š.)

In ko se je (Jezus) 40 dni in 40 noči postil, bil je potem lačen. (Mat. 4, 2.)

V v o d.

Minuli so dnevi razuzdanega, posvetnega veselja, minuli v veliko veselje naše skerbne matere, sv. kat. cerkve, ki je v tem norem času od svojih otrok zapuščena milo zdihovala. Klicala jih je sicer, pa posvetnega veselja pijani je niso poslušali; prosila je, pa so se ji smejali; jim žugala, pa nič niso marali! — Zdej, ko je sveti postni čas njih neumnostim konec storil in jih spet zmodril, povračujejo se spet v krilo svoje pozabljene matere kakor piščeta pod perute koklje, kader jastroba zaslišijo. In mati v svoji ljubezni jih z veseljem spet v svoje naročje sprejema, in si skerbno prizadeva, zaceliti jim rane, ki jih je hudobni svet njih dušam vsekala. Zatorej ukaže današni dan svojim služabnikom brati evangelje od Jezusovega štiridesetdnevnega posta, da bi tudi njeni otroci, verni kristjani, po Kristusovem zgledu se postili, ter tega neprecenljivega pripomočka se poslužili, da ozdravijo in zveličajo svoje duše. Veliko jih je, ki jo vbogajo, še več, ki je ne poslušajo, ter ne zapopadejo, zakaj bi se postili, dokler kaj jesti imajo. Da vse tako k pokorščini do naše ljube matere, sv. kat. cerkve, podbudim, razložil bom danes dobrotljivi namen, ki ga cerkev ima, ko nam post razglša. Na vprašanje bom odgovoril: Zakaj se postimo? Pripravite se!

Razlaga.

Štirideset dni in 40 noči se je postil naš gospod in zveličar Jezus Kristus, tako oostro, da bi naše po grehu oslABLJENO telo takega posta gotovo ne sterpelo. Po njegovem zgledu so se aposteljni postili in z njimi vred prvi kristijani s toliko gorečnostjo, da se jim le čudimo, ker se preslabe imamo, jih posnemati. Eni so se že veliko pred pepelnico postiti začeli, tako da so med tem, ko so posvetni ljudje naj bolj razuzdano živeli, s postom in zatajevanjem samega sebe svoje telo mertvili. Drugi so se v puščave podali, ter ondi ves čas svojega življenja nič drugega niso vživali, kakor sadje, koreninice in bistro vodo. Med obilnim številom sv. puščavnikov le na sv. Hieronima opominjam, kateri si je tik Betlehema, rojstnega kraja našega Zveličarja, votlino za svoje stanovanje odbral. Britka martra, mertvaška glava in bič je bilo zraven černila in peres vse njegovo orodje, terde tla njegova postelj, studenčnina njegova pijača, zeli in koreninice njegov živež. Pred podobo križanega premišljuje Jezusovo britko terpljenje; mertvaška glava ga opominja na smert in njeno neznano uro; z bičem svoje telo pokori, in kader so skušnjave le silniše, se clo s terdim kamnjem bije po golih persih; s peresom sv. pismo razklada, in pobožne pisma piše bogoljubnim dušam. Dasiravno mu je v cesarjevem poslopju stanovanje na ponudbo, vendar mu je njegova votlina prijetniša in koreninice in zelišča so mu ljubše, ko cesarske gostije. —

Sčasoma pa je ta gorečnost kristjanov opešala, njih svetoželja bolj in bolj omerzoyala, in skerbna mati sv. kat. cerkev je bila primorana, svojim otrokom, vernim kristjanom to zapovedati, kar so prvi kristjani sami radovoljno storili, in jim post ukazati, kterega je Kristus sam z lastnim zgledom posvetil. Niso več sami hotli spoznati, kaj jim je v zveličanje; toraj je ona spoznala, kako potreben da je post in je postno zapoved razglasila.

1. Nje namen namreč je, da bi kristjani o sv. postnem času terpljenje Jezusovo, iz kterega nam vsem zveličanje izvira, prav pridno premišljevali, ter si k sercu vzeli, kaj in koliko da je Zveličar naš terpel za naših grehov del; tako da ga prerok Izaija že veliko let poprej imenuje moža bolečin, pred kterim obličje zakrivamo, ker se nam ga pogledati smili. V spomin tega žalostnega prerokovanja cerkev tiho uedeljo podobe križanega s pertiči zagerne, da bi si prav živo pred oči postavili, koliko da je usmiljeni Jezus

prestal, kader je bil bičan, s ternjem kronan, križan in zraven tega še zaničevan, in zasramovan. In če vse to z zbranim duhom premišljujemo, ne bomo več dolgo popraševali, zakaj je post; želja do jedi in pijače nam bo že nekako sama pošla; saj veste, da človek na jed in pijačo veliko ne misli, kader mu silna žalost serce teži. Kader mati na smertni postelji leži, otroci ne poprašujejo, če bo kosilo kmalo na mizi? in kader mati od pogreba svojega moža ali ljubljenega otroka domu pride, ne porajta veliko, kaj da je. — Kristus pa je rekel: „Kdor očeta ali mater, ženo ali otroka bolj ljubi od mene, mene ni vreden“. Ko bi bil ti, ljubi kristjan! na gori Kalvariji pod križem stal, ko je Jezus na njem umiral, in terpel neznane muke in prestrašne bolečine, gotovo bi ne bil veselja imel, ondi obedovati, in ko bi tudi verjel ne bil, da božji Sin na njem visi; kristjan pa, ki se veliki petek samopašno naje in napije, nič bolj ne dela, kakor ko bi pod Jezusovim križem jedel in pil. Komur terpljenje Gospodovo k sercu gre, temu se post pretežaven ne zdi!

2. V sv. postnem času vidite mašnika v modrem (plavem) oblačilu pred oltarjem stati. Višnjeva barva pomenja pokoro, h kateri nas sv. cerkev o tem času opominja, ter želi, da bi sami v se šli, in premišljevali, kako obilni da so naši grehi in kako velike so kazni, ki smo jih z njimi zaslužili. Komur pa vest kaj hudega očita, in se kaznivrednega spozna, temu jed ne diši. To vidimo pri hudodelnikih, ki v hudobijah še niso popolno zastarani. Bo eden ali drugi vjet, in pred sodbo peljan, ne bo potoma na jed dosti mislil; serce ga boli, ker se kazni boji. Tudi nad otroci to vidimo. Če tvoj fantič sosedovo okno potruple, ali pri kupcu kaj zmakne; ti pa si moder mož in ojster oče, ki kaj takega ne pregledaš; fantiču pa se zdi, da si od njegovega djanja že glas dobil, in ga boš po kosilu pred se vzel, ter po zasluženju postrahoval: o kako tiho ti bo za mizo sedel; ne bo prešerno v skledo segal, in jed mu pojde tako terdo skoz gerlo, kakor bi ime! bulo na vratu. Ravno tako, kristjan moj! če se ti o svetem postnem času, kakor cerkev želi, svojih obilnih in velikih grehov spominjaš in premišljuješ, so Bogu ravno tako in še bolj zuzani, kakor tebi samemu; vidiš pa nad Jezusom, kako zlo da on greh čerti in sovraži, ter clo svojega nedolžnega Sina za naših grehov del tako strašno pokori; ali se ti ne bo ravno taka godila, kakor tvojemu zadolženemu fantiču? Verjemi mi: kdor svoje grehe iz serca obžaluje, ni nič kaj lačen. Magdalena v hiši farizeja Simona gotovo ni gledala, kakšne jedi se predpostavljajo; in Peter, ko je Jezusa zatajil in petelina slišal, na jed in pijačo ni mislil.

To mi boš sicer dal veljati, vtgnil pa bi mi reči: Kaj pa mi bo post pomagal? Ako mi terpljenje Jezusovo nič kaj k sercu ne gre, in tudi nad storjenimi grehi nič prave žalosti ne občutim;

zakaj bi ne jedel, kar mi diši, in kolikor se mi zljubi? Sem mar jes kriv, da imam tako terdo serce? Prav lahko, da si sam kriv; morebiti bi se ti ravno s tim, da se postiš, serce omečilo, da bi potem žalostnega serca Jezusovo terpljenje premišljeval in svoje grehe milo obžaloval! Sej veš, da je post Bogu prijeten, in Jezus je sv. Janeza Kerstnika, ki je ojstro v puščavi živel, clo angela imenoval. — Post pa, da ti vse povem, ni le Bogu prijeten, ampak je tudi človeku zlo koristen, ter tečen za telo in dušo.

3. Memo gredé bodi tedaj najpopred opomnjeno, da post telesnega zdravja ne le ne podkopuje, kakor nekteri mislijo, temoč mu še le tekne. Kader se le preveliko vode proti mlinu vali, silna ne le ne bo koles gnala, temoč bo le vse zalila, če ne clo mlina spodkopala in seboj odnesla: In kader želodec z vodo in pijačo preobložiš, ne bo mogel vsega prebaviti in prekuhati, in vsi udje telesa bodo oslabeledi, in vse truplo obolelo; kdor pa zmerno in trezno živi, ohrani si zdravje. To nas že pamet uči: — pa tudi sv. pismo poterduje, ter pravi: „Preobilna jed bolezen napravi. Zavoljo samogoltnosti jih je že veliko pomerlo, kdor pa trezno živi, podaljšal bo svoje življenje“. (Sir. 27, 33. 34.) O prvih časih precej po stvarjenju sveta so ljudje doživeli starost od 400 do 900 let in še čez. Kako je to? Sv. Duh (Sir. 29, 28.) odgovori rekoč: „Začetek življenja človeškega je bila voda, kruh in zelišča“. In cerkveni očaki pravijo, da so prvi ljudje meso le poredkoma jedli, in vina do Noetovih časov niso poznali; pili pa so vodo in mleko, vživali kruh, zelišča in sadje, in pri tako treznem življenju tako sivo starost dočakali, ko dandanašni zmed tisuč ljudi komaj eden sto let doživi. — Pa tudi vsakdanja skušnja nam to poterduje. Tako beremo od zdravnika Galena (Gallenus), da je 140 let doživel. In s čim si je svoje življenje toliko časa ohranil? Ne z zdravili in lekom, ampak s svojo zmernostjo in treznostjo. Nikdar se ni do sitega najedel in napil, pravi popisovalec njegovega življenja, in vselej je le na pol nasiten od mize vstal. — Sv. puščavnik Pavl je 90 let v puščavi živel, bil je vedno zdrav in vesel, in dočakal starost 113 let. — Sv. Anton se je v svojem 20. letu v samoto podal, in je doživel 120 let. — Sv. Hilarion je 15 let star svet zapustil, in živel nad 80 let, in tako veliko drugih. Da se pa v puščavi niso gostili, znana je reč: Vodo so pili, in nič drugega niso jedli, ko zelišča, koreninice, sadje in kruh, in še tega po navadi ne več ko le enkrat na dan.

4. Pa pomislimo na dalje, kaj post duši koristi? S postom vpervič grešnik za storjene grehe zadostuje. „Posti se, ker si grešil“, govori sv. Krizostom. Že v stari zavezi opominja Bog Izraelce po preroku Joelu (2, 12. 15.) rekoč: „Spreobrnite se k meni,

govori Gospod, iz celega svojega serca s postom, jokaje in žalovaje. — Trobite trobento v Sioni, in razglasite slovesen post^u. In Ninivljanom je Bog zraven dragih spokornih del tudi zavoljo njih posta prizanesel. „Ninivljani so Bogu verovali, pravi sveto pismo (Jon. 3, 5—7.), post napovedali, imenitni in poredni spokorno obleko oblekli. Clo kralj svoj prestol zapustivši spokorno halo ogerne, in se na zemljo vsede v pepelu. Tudi živina se je morala postiti. Bog pa je videl njih dela, njih spokorjenje mu dopade; toraj se jih usmili, in šibe nad nje ne pošlje, s katero jim je žugal“. — V novi zavezi pa je sv. kat. cerkev od nekdaj že v navadi imela, spokornikom med drugimi pokorili tudi post nakladati, prepričana, da ta pripomoček v zados'enje za storjene grehe nič manj ne tekne, ko miložna in molitev.

5. Post pa ni le koristen zavoljo tega, ker ž njim za storjene grebe zadostujemo, ampak tudi zato, ker nas močne stori v skušnjavah, da jih serčno premagati in se tako greha obvarovati zamoremo. Po grehu prvih staršev se je volja človekova k hudemu nagnila; kar je hudega, zdi se nam lahko in prijetno, dobro storiti pa nam je silno težavno. Naš dub, iz nebes doma, se kviško vzdiguje in proti nebu hrepeni; poželjivo meso pa, iz zemlje vzeto, ga k tlam pritiska, na zemljo navezuje, in v sužnost sili. Huda vojska je med njima, dokler eden ali drugi ne vžuga ter drugega zmaga, in čežnj gospodari. Oh kolika sramota za človeka, če pusti, da njegova po božji podobi stvarjena duša v sramotni sužnosti zdihuje, poželjivo meso pa čez njo gospoduje! Žalostno je v hiši, kjer hlapec ali dekla gospodari; toda kervavih solz vredno je, kader duša služi, poželjivost pa gospodini! Da tudi mi v tako nečastno sužnost ne pridemo, moramo nad poželjivim mesom vedno čuti, mu vajeti ne spustiti, in se v zatajevanju samega sebe pogosto vaditi. Vojščak se uri in vadi v orožju, dokler je še mir, da v boju ve prav zanj prijeti in ga hrabro sukati. Gorje mu, če orožja vaje ni, kader vojska pride. Sovražnik ga bo vžugal, zmagal, ter v sužnost gnal, če ne clo umoril! Enako se moramo tudi mi pripravljati na duhovno vojsko. Ni ga pa boljšega pripomočka, se v zatajevanju samega sebe vaditi, kakor je post. Meso jesti in vsaki dan dva — trikrat se do sitega najesti, samo na sebi ni nobena pregreha, sicer bi bilo Velikonedeljo ravno tako malo pripuščeno, kakor Velikipetek: In vendar je cerkev zapovedala, se o nekterih dneh mesnih jedi zderžati, in se ne več ko enkrat do sitega najesti. Zakaj to? Zato, da se s tem, ker si kaj sicer pripuščenega pritergamo, nčimo se odpovedati, kader skušnjava pride, tudi vsemu nepripuščenemu, pregrešnemu, in da se vadimo, svoje meso in njega hudo poželenje pod oblastjo imeti. Tako postavim je prepovedano, čez mero piti. Pisano je: „Ne vpijanite

še z vinom; to v razuzdanost zapelje“ (Efež. 5, 18). Prigodi pa se, da prideš v pilnico, in najdeš ondi veselo tovaršijo, s katero se po prijateljsko kaj pomenjate, in pri vinu skupej posedite. Zdej vidiš, da bi bil že zadosti pil, in da bi bilo čas, domu se poverniti. Toda vino je le tako sladko, in pogovor tako kratkočasen, da ti je silno težko, drušino zapustiti, in memo tega te prijatli tudi še nagovarjajo, še nekoliko pri njih posedeti. Povem ti, če se poprej nisi vadil, včasih kaj si pritergati in samega sebe zatajevati, povem ti in obljubim, da skušnjave ne boš premagal. Dal se boš premotiti, boš v drušini ostal, čez mero pil in grešil. Nasprot pa, če si se že popred učil od časa do časa si kaj odreči, ter svojo poželjivost krotiti in samega sebe premagovati, ter si postavim kterikrat le samo juhe zajel, potem pa naglo od mize vstal, za delo prijel, in mirno gledal, kako drugim meso in pečenka diši: obljubim, da boš tudi zdaj skušnjavo vžugal, se o pravem času domu povernil in greha obvaroval. Kakor pa s pijanostjo je z vsako drugo strastjo sploh. Konj, če je preveč spasen, se ne da lahko krotiti, in človek, ki svojemu želodcu nič pritergati ne zna, svojih strast in hudih navad zmagal ne bo. Kdaj pač človek naj več greha stori? Kader je lačen gotovo ne! Prazen lonec ti ne bo skipel, pristavi pa polni lonec k močnemu ognju, zavrel ti bo in skipel. In od nekterih pregreh Kristus pravi, „da jih človek ne more zmagati razun z molitevjo in postom“ (Mat. 19, 21). — Ljudje dandanašni le po prostosti hrepené, vskaki bi že rad sam svoj bil; to pa le redko kdo pomisli, da naj hujšega trinoga v lastni hiši ima. Strasti človeka so naj hujši sovražniki njegove prostosti, in hude navade naj večé nasprotnice njegove svobode, ktere ga razun tega še ob več denejo, ko vse dacije in davki. To je terda sužnost, kader ktereга poželjiva terma tako na vajeti ima, da ga doma ne pusti, in ga vsaki dan ali vsaj vsako nedeljo v pilnico vleče, da ondi čez mero popiva. Obeta sicer, da bo o pravem času domu prišel, pa ga le ni ker ni sam svoj gospod, ampak slaba navada čeznj gospodini! — To je sramotno hlapčevanje, kedar kdo v sponah zdihuje, v ktere ga drugi spol zakuje. Mu migne, in ji je pri volji; mu ukaže, in že vboga; se kuja, in že jo za zamero prosi; mu žuga, in že se trese pred njo. Oh vboga taka svoboda, ki človeku samemu biti ne pusti, temoč ga sužnega njegove strasti stori. — Na tretjem jeza gospodari, in ga v svojih mrežah ima, da siromak ne stori, kar je prav in mu pamet veleva, temoč kar ona zapoveduje. — Četertega spet kaka druga strast vklenjenega ima, in mu ne da, da bi zapustil sužnost pregrebe, in se povzdignil do prostosti božjih otrok. — Post pa po namenu cerkve stori, da ž njim človek svojo poželjivost kroti, svoje meso mertvi, in se povzdigne do prave svobode, ktera v tem obstoji, da duša gospodari nad poželjivim mesom. Zatorej pa tudi sv. Krizostom opominja rekoč: „Posti se, da grešil ne boš“.

6. Post pa tudi v človeškem sercu naj lepšim čednostim pot pripravlja, in ga vodi na pot proti vedno večji popolnosti. „V postu najdeš rodovitno seme vsaktere čednosti“, pravi sv. Bazilij. Post nas dela krotke in ponižne, radodarne in usmiljene do vbogih, nam varuje čistost in nedolžnost, nas vnema k ljubezni do Boga in do bližnjega, in nas stori goreče za vse dobro in zveste v spolnovanju svojih dolžnost. So reči, ktere človek s praznim želodcem veliko ložej in boljši opravlja, kakor s polnim trebuhom. Od šolarjev sploh pregovor velja, da se rad ne uči, komur se predobro godi. Med take reči gre tudi posebno molitev in premišljevanje svetih, nadzemeljskih reči. Sv. cerkev želi, da bi o tem sv. času svete zakramente pokore in oltarja vredno prejeli, in nam clo z zapovedjo ukazuje. K vrednemu prejemanju gre pa tudi prava priprava, in k tej med drugim izpraševanje vesti. Pojdi pa, in izprašuj svojo vest precej po kosilu; slabo boš opravil, ter se čistega mislil in popolnega, dasiravno si poln dušnih gob, kakor Naaman telesnih. Da je temu tako, ne bom vam obilniši razlagal. Vašo lastno skušnjo na pričo zakličem in vas vprašam: Kdaj ložej in bolj z gorečnostjo molite, ali pred jedjo ali po jedi? Kdaj ložej in bolj z veseljem besedo božjo poslušate, ali pred kosilom ali po kosilu? Gotovo pred kosilom, dokler vam polni želodec duha in telesa otožnega in zaspanega ne stori. —

S k l e p.

Včakali smo, preljubi prijatli! zveličanski čas sv. posta; pričali smo se, kaj post velja, da je prijeten Bogu, nam pa koristen za dušo in telo. Nikar tedaj čez poste ne godernjajmo; marveč se radi postimo, in nobeden zmed nas naj brez veljavnega vzroka posta ne prelomi; posebno, ker nam je postna zapoved dandanašni tako zljajšana, da se po pravici pač nobeden ne more nad njo pritožiti. In kader nam serce omaguje in volja peša, ozrmo se na perve kristijane, kteri so se tako ojstro in s toliko gorečnostjo postili. Če so oni to zamogli, zakaj bi pa mi ne? Saj nam je ravno tista gnađa na ponudbo, ktera je njih pódpirala, če le ponižno zanjo prosimo! — Ker nam je pa Bog letos sam post zapisal, ter nas s slabo letino obiskal, da bo marsikdo nehoté postiti prisiljen, ker jesti nima; naj se nikar nobeden z nevoljo in godernjanjem ob zasluženje pred Bogom ne pripravlja; marveč naj to šibo božjo s poterpežljivostjo prenaša in z zaupanjem na božjo pomoč. — Dobrotljivi Oče v nebesih pa, ki vsako dobro delo, ki se iz ljubezni do njega stori, obilno poplača, skazal bo tudi nam

milost za našega posta del in naše pokorščine voljo, ki jo do naše skerbne matere, sv. katoliške cerkve skazujemo. — Pobožnemu kardinalu Stanislaju Hozij so na njega stare dni svetovali, naj se o postnem času krepkejših jedi posluži; on pa je rekel: „Pisano je: Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel na zemlji! Moj oče pa je Bog v nebesih, moja mati cerkev na zemlji; uni hoče, da se postim; ta mi pravi, naj ob zapovedanih dneh post deržim; jes pa jih rad poslušam, in z veseljem vbogam, ter se terdno zanešem, da bom plačilo svoje pokorščine prejel, ter dolgo živel na zemlji“. Amen.

Pridiga za 2. postno nedeljo.

(Naše spremenjenje sodnji dan tirja zatajevanja in morjenja samega sebe; gov. M. T.)

„Njegov obraz se je svetil, ko solnce; njegove oblačila pa so bile bele, ko sneg“. (Mat. 13, 2)

V v o d.

Visoke gore imajo nekaj posebno čudnega in neizrekljivega za človeško serce, in nasprot ima tudi človeška natora za visoke gore neko prirojeno veselje. Na visocih gorah nam izvirajo bistri studenci in zrak vedré nam hladne sape, da laglej in prostejše dihamo. Dozdeva se nam, da smo bližej Boga in bližej nebes. Na visocih gorah zablíšči najpervo jutranje solnce, in spet zvečer, kedar za božjo gnado zajde, se od visocih gorá naj na zadnje poslovlja. Kakor prijatelj prijatlu pri ločitvi roko podaja, tako zlato solnce pri zahodu svoje zadnje žarke še hribom pošilja, in

se na njih utrinja, kakor bi od njih slovo jemalo, med tem, ko se po dolinah mračiti začinja.

Tako je že Jezus čas svojega življenja hribe in gore bolj ljubil, kakor doline, in na njih je večkrat v gorečih molitvah prenočil. Na gori je učil svoje učence, „oče naš“, na gori imel je ime nitno pridigo od 8 blagrov; na goro je zbežal, ko so ga hotli kralja storiti; na Oljski gori se je Njegovo britko terpljenje začelo, in na gori mertvaških glav bilo dokončano. Da, še po vstajenji se je zadnjikrat na Oljski gori več kot 500 učencem prikazal, od njih slovo vzel, jim sv. Duha obljubil, ter z oblaki obdan zginil spred njih obličja.

Tudi danes nam sv. evangelje pripoveduje prigodbo, ki se je godila z Jezusom na gori Tabor, ko se je namreč vpričo treh svojih aposteljnov, Petra, Jakoba in Janeza, častitljivo spremenil, da se je svetil njegov obraz, kakor solnce, in so bele postale njegove oblačila, ko sneg. — To spreobrazenje Jezusa na gori Tabor me spominja sv. resnice, da se bojo častito spremenile tudi naše telesa ob sodnjem dnevu; tedaj ima po besedah aposteljna trohljivo obleči nestrohljivo, telesno postati duhovno. Da bo pa to spremenjenje naših teles spremenjenju Kristusovemu enako, moramo po globoki dolini zatajevanja samega sebe hoditi, in se povzdigniti na Tabor-ske razsvetljene višave; ali, z družini besedami: „Do častitljivega spremenjenja sodnji dan bomo prišli, če po Jezusovem nauku sami sebe zatajujemo, svoje ude morimo, sami sebe križamo“. Toraj poslušajte današnji nauk, kako da naše spremenjenje sodnji dan tirja zatajevanja samega sebe! Pripravite se!

Razlaga.

Sam sebe zatajevati in sovražiti, svoje meso moriti in križati so besede, ki se na več krajih sv. pisma berejo, ki so pa med sebo enakega pomena. Da jih bote pa dobro umeli, spomnite se resnice, da imajo vsi ljudje, tudi naj svetejši, poželjivost v sebi, ki človeka k temu vabi, kar se njegovim počutkom prilega. Meso poželjuje zoper duha, in duh zoper meso, in ta dva sta eden drugemu zmiraj zoper. Meso ti pravi: Stori to, stori uno, poglej, kako je prijetno; in duh ti na tihem odgovarja: Naj bo tudi prijetno; toda v tej prijetnosti je grenkost in hudobija. Kedar se toraj v taki vojski spačeni natori nastavljamo, in le to storimo, kar nam Bog in naša vest velevala, pravimo: Sami sebe smo premagali, sami sebe smo zatajili. — Po tem takim samega sebe zatajuješ takrat, kedar svoji poželjivosti nasproti ravnaš in se proti njej tako ob-

našaš, kakor bi zanjo ne vedel. Od tega zatajevanja Kristus pravi: „Če hoče kdo za meno priti, naj zataji samega sebe“ — Ti sovražiš sam sebe, kedar lastno ljubezen v sebi zatiraš, spačenemu mesu vsega, česar bi rado, ne dovoliš, in se vsemu težkemu in zopernemu radovoljno podveržeš. V tem pomenu pravi Jezus: „Kdor ne sovraži svojega življenja, ne more biti moj učenec“. — Ti moriš sam sebe, kedar svojemu poželjivemu mesu marsiktero, tudi pripuščeno reč kratiš; — kar apostelj s temi besedami veleva: „Morite svoje ude, kateri so na zemlji, prešestva, nečistost, nesramne sladnosti, hudo poželjenje in lakomnost, ktera je malikovanje (Kol. 3, 5). Ti križaš svoje meso, kedar ga ostro in terdo deržiš, in ga pod pokorščino pameti tako vganjaš, da se ganiti ne more, kakor tisti, ki je na križ prubit; zakaj „kteri so Kristusovi, križali so meso z grehi in s poželjivostjo vred“. (Gal. 5, 24.)

Zatajevanje, sovraženje, morjenje in križanje samega sebe pa ni le menihom in drugim samostanskim ljudem potrebno in zapovedano, ampak vsem in vsakemu zmed nas. Kristus pravi: „Če hoče kdo za meno priti, naj zataji sam sebe, in kdor svojega življenja ne sovraži, ne more biti moj učenec“. In apostelj, ko je od zatajevanja govoril, ni samostanom in puščavnikom pisal, ker jih takrat še bilo ni, ampak spreobrnjenim kristjanom v Rim, Korint, Kolos, in Galacijo, ki so v sredi spačenega sveta, kakor mi, prebivali. — Potrebno pa nam je zatajevanja zato, ker nam je poželjivost prirojena, z nami dorašča, z nami vred starša in močnejša prihaja, dokler duha premaga in čeznj gospodari. „Dela mesa, pravi sv. Pavelj Galačanom, pa so znane, in so té: Prešestva, nagjunsnost, nesramnost, nečistost, sovraštvo, zdražbe, kljubovanje, jeza, boji, kregi, razpertja, nevošljivost, ubijanje, pijanost, požrešnost in kar je več takega, od kterege vam povém, kakor sem vam že pravil, da, kateri take reči delajo, božjega kraljestva dosegli ne bodo“. — Kristjani! da ne bomo v te strašne pregrehe s časoma zabredli, moramo ogenj, dokler je še majhen, gasiti. Po tem takem, če najdeš, da si ošabnosti podveržen; ponižuj se, kolikor moreš, v svojem sercu. Spomni se, da si nag prišel na svet in boš spet nag iz tega sveta šel; spomni se, da ni nič tvojega, razun greh, in da vihar več visocih ceder in močnih hrastov, kakor slabih terstov in nalomljenih bilk s korenino izruje! — Se zbudi v tebi nevošljivost, in te serce začne boleti, kedar se družim boljše godi, kakor tebi; vedi, da je nevošljivost najbolj nespametna, ker od nje nimaš drugega dobička, kakor nepokojno serce; vedi, da je ona zalega peklenške kače, ki je v rajnu naše prve stariše zavidila — Si podveržen požrešnosti in pijanosti, uči se dolžnosti kristjana, čegar zveličanje jed in pijača ne morete biti, ker potem vprašujejo neverniki, ki Boga ne poznajo; glej svojega Zveličarja,

ki strašne žeje na križu umira žavoljo tvoje samogoltnosti in nima kaplice vode, s katero bi svojo žejo potolažil.

1. Bodi si pa že temu ali unemu nagnjenju vdañ, ne ljubi preveč svojega života, nikar mu ne streži in ga ne razvajaj, ampak derži ga terdo in ostro, zakaj Jezus pravi: „Kdor ljubi svoje življenje, zgubil ga bo; kdor ga pa sovraži, našel ga bo“. In apostelj v listu do Kološčanov vелеva: „Morite svoje ude“ in kar je družim zapovedal, je tudi sam storil, tako, da pravi: „Tarem svoje telo in ga v sužnost silim, da, ko drugim evangelje oznanujem, sam zaveržen ne bom“. — Toda nikarte misliti, da terdim, da bi se morali, kakor nekđaj svetniki, z ostrim postom ali čuvanjem do škode mamiti in slabiti; z ostro in bodečo obleko se oblačiti, s šibami se do kervi rauiti, in si še z družimi deli silo delati. Vse to bi bila sveta gorečnost, ki so jo kdaj svetniki imeli; ali — jo v sercih današnjih kristjanov pri njih mehkužnosti, v kateri so kmetje gospódi enaki postali, užgati bi si pač zastonj prizadeval. Jez govorim le od potrebnega morjenja svojega života, brez ktereга kerščansko in sveto živeti kratko in malo mogoče ni. — Kaj ne, da dobro spitan, sit in spočit konj rad razsaja in skače in terdo pri njazdah ga je treba deržati, da ne uide. Lačnemu, in zdelanemu se pa ne bo nič kaj ljubilo. Ravno tak je človek, če si vsega privoščí. Trebuh mu je na mesto Boga in občutki njegovi maliki. —

2. Zato čuj posebno nad vunanjimi počutki, imej v berzdah svoj jezik, svoje oči in svoje ušesa. Kdor hoče greha obvarovan biti, ta naj zaderžuje a) svoje oči, da ne bodo bistro in samopašno semi ter tje švigale, in kakor čebele od rožice do rožice letale. Radovednost je svoje dni že veliko hudega napravila. Kakor strela s svojim puhom še celo okrog sebe omoti, tako stori hudobno oko. Le en sam prederzen pogled obudi nečisto misel, in pri tej priči začne zvenjati roža nedolžnosti. Putifarca zalega Jožefa le pogleda, in precej se uname v njej ogenj nečistosti. David skozi okno vidi Betzabejo, in z dopadenja do nje prešestnik in ubijavec postane. b) Druge vrata, skozi ktere pregreha v človeka gre, so ušesa. Kakor je nekđaj Eva sebe, Adama in nas vse svoje mlajše nesrečne storila, ki je zapeljivo kačo poslušala, ravno tako se tudi še dan današnji storé nesrečne tisti, ki take pregrešne in nesramne pogovore poslušajo, in marsikteri bi bil nedolžen ostal, ko bi bil po besedah modrega Siraha s ternjem svoje ušesa zagrabil, in tacih kvantačev in besedovavcev ne poslušal. — Da ne bo hudobije med brate trósil, je treba krotiti tudi c) jezik. Nobena stvar toliko hudega na svetu ne napravi, kakor hudoben jezik. Sv. pismo pravi: „Veliko jih je z mečem pomorjenih, pa vendar ne toliko, kakor

zavoljo jezika pogubljenih". Hudobni jezik zaničuje in taji sv vero; na mesto resnice raznaša po svetu hudičevo laž, zapeljuje bližnjega in mu čast in poštenje ropa. Hudobni jezik podpihuje zakonske, napravlja nemir in sovraštvo, vnema krege in prepire ter nebesa prazni in pekel polni. Ž njim hvalimo Boga Očeta, pa tudi kol-nemo svojega bližnjega, ki je po božji podobi ustvarjen. Iz enih in ravno tistih ust pride hvala in kletev. — Zato zdihuje modri Sirah v sv. pismu: „Kdo bo djal na moje usta ključavnico in na moje ustnice pritisnil terden pečat, da me ne pogubi moj jezik“. In sveti Peter nas opominja: „Kdor hoče veselo življenje imeti in videti dobre dni, naj zvoj jezik hudega varuje!“ (I. 3, 10.) To pa, pogledjte, je ravno Duh postne zapovedi. Ni namreč dovolj, da samo gerlo in trebuh postimo, postiti moramo tudi vnanje počutke. Postijo naj se oči, da se ne bodo nad nespodobnimi stvarmi raz-gladovale in pasle; ušesa, da ne bodo opravljanja in nesramnost poslušale; posti naj se jezik, da ne bo klel, rotil, prisegal, lagal, bližnjega opravljal, ali kar si bodi, nespodobnega blebetal; postijo naj se roke, da se ne bodo po tujem blagu in po nesramnih krajih stegovale; noge, da ne bodo po krivih in pregrešnih potih in kotih zahajale; zakaj post je po besedah sv. Ambroža „umorjenje pre-grehe in pokončanje hudega poželenja“. — Vse to pa je zapopa-deno v besedah: „samega sebe zatajevati“. Toda pri tem je treba gledati, da se človek v nobeni reči ne prenagli, dokler iz gotovih znaminj spozna, od kod da njegovo nagnjenje izvira, in kam se izteka, ali kam ga zapeljuje. Zakaj dostikrat se nagnjenje hude jeze pod plašč pravične nevolje, lakomnost pod odejo potrebne skerbi in nečistost pod ogrinjalo nedolžnega znanja zakriva, in s tem človeka tako dolgo slepi, dokler ga v globočino hude navade pogrezne in v pogin za sebo potegne.

S k l e p.

Zato ne morem nikoli dosti priporočati pogosto in gorečo mo-litev in pa prejemanje zakramentov sv. pokore in sv. Rešnjega telesa; ker molitev nam sprosi pravo spoznanje in razsvitljenje uma; zakrament sv. pokore nam preiskuje globočine in skrite kote našega serca in zakrament sv. Rešnjega telesa zmanjšuje v nas hudo nagnjenje in nas storja močne, hrabre in serčne vojščake v vojski, ktero imamo zmagovati v dolini zatajevanja samega sebe, da iz te doline s krono slavne in častite zmage dospemo na goro Tabor svojega spremenjenja, kjer se bo svetil tudi naš obraz, ka-kor solnce, ter s sv. Petrom veselo porečemo: „Gospod! tukaj nam je dobro biti!“ Amen.

Pridiga za 3. postno nedeljo.

(Od krive in prederzne sodbe; gov. K. K.)

„Eni so rekli: Z Belcebubom, višim hudičev, izganja hudiče“. (Luk. 11, 15)

V v o d.

Prehudobna je bila sodba Farizejev v današnjem sv. evangelju. Videli so Jezusa hudiče izganjati; namesto da bi to čudovito delo božji moči pripisali, dolžijo Ga le kot zaveznika peklenškega duha. Toda Jezus jim njih pregrešno zmoto prav živo dokaže rekoč: Ako bi bilo temu res tako, bil bi hudi duh sam zoper se, sam svoj sovražnik, ako bi on Meni pomagal, njegovo kraljestvo razdirati. Da pa hudi duhovi na mojo premožno besedo iz obsedenih zbežijo, kaže vam, da nisem z hudim v zvezi, ampak da sem Jes njegov zmagovavec, močnejši od njega, ki mu Jes vso njegovo škodljivo orožje pobrem in ga preženem. Vaši lastni sinovi so moje priče, ker oni hudiče izganjajo po božjem dopuščanju, od njih pa pravite, da to z božjo pomočjo in oblastjo storijo; tedaj tudi nad Menoj spoznajte ravno to, kar nad svojimi otroci, sicer bodo ti vaši sodniki pa moji zagovorniki. — Cela ta dogodba nam pa jasno kaže hudobijo krive sodbe, ktere so se Farizeji po današnjem sv. evangelju dolžne storili. Da vas od tega odvernem, hočem vam pokazati:

1. Kako da smo mi nezmožni, druge soditi.
 2. Pa da tudi pravice nimamo, in to tem manj,
- ker
3. Smo sami grešniki, usmiljenja potrebni.

Z Jezusom tudi jes vam rečem: „Srečen, kdor božjo besedo posluša in jo ohrani v svojem sercu!“

Razlaga.

1. Mislim, da vam je vsem znano, kaj je kriva in prederzna sodba, ako namreč kdo od bližnjega brez zadostnega vzroka ali celo po nedolžnem hudo sodi in ga kakega pregreška, kake hudobije ali krivice dolži, dokler tega ni prepričan. Tako so Judje ljubemu Jezusu vse hudo pod noge podtikali, imeli so Ga in Ga razklicevali za pijanca in požrešnika, ker je po navadi pri drugih ljudeh jedel in pil; kedar je bolnike ozdravljal in hude duhove izganjal, so Mu to kot delo hudičeveo prišteli, kedar je bolnike ob sabotah ozdravljal, kot oskrunilca Gospodovega dneva. Kedar je bolnemu grešniku grehe odpustil, rekli so, da On Boga preklinja, ker mu le Bog zamore grehe odpuščati. In tako so Mu vse Njegovo djanje in nehanje krivo obračali, na hudo razkladali; karkoli je počenjal, nič jim ni bilo prav storjeno. In tako je še današnji dan dosti tacih oslepljencev, kateri nad drugimi sodniško delo opravljajo, in gorje vbogim, kateri njihovim nevsmiljenim jezikom zapadejo! Še iskricke dobrega ne pustijo nad njimi, in malo manjka, da jih v dno pekla ne obsodijo. Le oni so pridni, pobožni, neoskrunjeni goli svetniki, vsi drugi pa razujzdanci, nemarneži, brezvestni, zaverženci; kar oni storijo, vse je prav in lepo in hvalevredno, kar drugi delajo, pa je vse napak storjeno; zdi se, ko da bi bili le oni vso pravico v last vzeli in drugim le krivico v del pustili.

Poglejmo pa zdaj, kako abotno, kako napčno je tako ravnanje. Zakaj kdo ne ve, kako pogosto zunajno vedenje človeka goljufa, bodisi da nima dosti bistrih počutkov, da bi spoznal resnico, bodisi da znotranji nameni človeka, kateri ga vodijo pri njegovem djanji, nam le preradi skriti ali vsaj mračni ostanejo in tedaj celo kaj družega se nam kaže? Viši duhoven Heli je Ano, Samuelovo mater, ktera je dolgo in goreče molila pred Gospodom, za pijano imel, ker so se njene ustnice gibale, glas pa se ni slišal; ona pa je le iz prevelike žalosti in britkosti svoje serce odkrila pred Gospodom. (I. Reg. 1, 12—16.). Sv. Pavel, kedar se je pervikrat čez morje v Rim prepeljal in se je barka razbila, otel se je na neki otok z drugimi tovarši. Otočani pritečejo in jim ljubeznjivo pomagajo. Zažgejo germado, da bi se posušili in ogreli. Tudi sv. Pavel kup suhih derv nabere in na ogenj dene. Iz vročine pa strupen gad plane in se obesi na njegovo roko. Otočani, ki to vidijo, rečejo prederzno med seboj: „Gotovo je ta človek

ubijavec, ki ga iz morja otetega pravica maščevavna živeti ne pusti. On pa je otrešel zver v ogenj in nič hudega se mu ni zgodilo. Zdaj pa so spet svojo misel spreobrnili in rekli, da je on Bog (Dj. ap. 28, 1—6.). Glejte tako so prebivalci tega otoka obakrat sv. aposteljna krivo sodili in se prenaglili. —

Zato sv. Duh sam nas svari, da ne gledamo na obraz človeka ne po zunanjem pogledu sodimo, (I. Reg. 16, 7.) potem pa pristavi: „Človek gleda na to, kar se vidi, Gospod pa gleda serce“. Ali ravno iz tega izvira toliko krivih sodb, ker človek nima potrebnih lastnost, da bi druge po zasluženji presoditi znal. Pogreša vsegavedočnost in modrost božjo, koja edina vse okoljščine pozna in se nikdar ne goljufa. Kakšna prederznost pa, se kakega opravičila in sicer tako težavnega, kakor je sodba drugih, lotiti, dokler k temu sposoben ali pripraven nisi? Ravno kakor bi slepec se podstopil razsoditi, to je belo ali to je černo. Da bi človek znal bližnjega in njegovo moralno veljavo presoditi, moral bi vedeti, v kakšnih okoljščinah je bil bližnji rojen, izrejen i. t. d., Ker vse to ima dosti dotike z njegovim sledečim življenjem, verh tega pa tudi mero gnad, koja se mu je že podelila, ker ravno od tega več ali manj odvisi njega odgovornost. Eden zna pri manjši popolnosti vendar popolniji in pred Bogom boljši biti kot drugi pri viši čednosti, ker prvemu se je manj gnade dalo, kakor drugemu. Kako težka je tedaj sodba! kako veliko umnejši, vsega sodenja se zderžati!

Vse, kar se človek zave, zmoti je podverženo, tedaj tudi ti 100krat si se že prepričal, da te je to ali uno oslepelo, in da nisi po resnici ne po pravici sodil, na vse zadnje je še le prišlo na dan, da je reč celo drugače stala, in da si se ti tako daleč zmotil, kakor je nebo nad zemljo; tako vendar enkrat nehaj soditi in prepusti vso sodbo Njemu, kteremu gre, Bogu namreč vsegamogočnemu, kteri serce in obisti preiskuje in ki Mu ni skrita nobena stvar (I. Kor. 2, 5.) Tebi pa s sv. Janezom (Sk. raz. 3, 18.) „svetujem, z očesnim zdravilom pomaziliti si svoje oči, da spregledaš“ da svojo nezmožnost spoznaš, soditi druge, kteri si prah in pepel.

2. Kakor pa ti pravega očesa manjka, da sodiš druge, tako pa tudi potrebne pravice. Zakaj sodba je pravica božja po lastni besedi božji (Rimlj. 12, 19.): „Meni gre maščevanje, jes bom povernik“. Zato praša sv. apostelj v ravno tajistem listu (14, 4.): „Kdo si ti, kteri sodiš ptujega hlapca? Svojemu Gospodu stoji ali pade“ t. j. kaj ti je mar za svojega bližnjega, naj si bo še toliko slaboten ali grešen? Saj ti nimaš škode od tega, vsa škoda je le božja in pa njegova t. j. grešnikova lastna, ne pa tvoja. Kako se prederzneš segati v pravice božje? „Zavolj tega je nam-

reč — (14, 9—13.) Kristus umerl in vstal, da čez mertve in žive gospoduje. Ti tedaj, kaj sodiš svojega brata? Ali zakaj ga zaničuješ? Saj bomo vsi stali pred sodnjim stolom Kristusovim. Zakaj pisano je: Kakor res jes živim, pravi Gospod, meni se bo pripogovalo vsako koleno in vsak jezik bo hvalil Boga. Slehern sedaj zmed nas bo za se odgovor dajal Bogu. Torej ne sodimo več eden drugega, ampak veliko bolj to sklenite, da ne bote nastavljali spodtikleja bratu ali pohujšanja“ t. j. varujte se, da ga z napčnim obsodenjem na hudo ne napeljujete (Juda 8—10.).

S tem pa vendar ni rečeno, da bi se mi celo ne smeli brigati za pregreške svojega bližnjega; Bog ne daj, z hudobnim Kajnom vkljubno reči: „Kdo me je za varha postavil?“ temuč kolikor dolžnost naša, pa kerš. ljubezen veljeva, ne smemo molčati, kedar vidimo bližnjega v nevarnosti, temuč naša sveta dolžnost je, protečo mu nevarščino napovedati in ga kolikor toliko odvracati; posebno to od staršev, predpostavljenih, sorodnikov velja proti njihovim otrokom, podložnim in žlahti. Kar nam pravični Bog zameri in hudo zameri, je le to, ako kdo brez vse zunanje dolžnosti, pa tudi brez pravičnega vzroka le tako v en dan, ali za kratek čas ali celo iz hudobnega serca bližnjega slabo sodi, ne da ga poboljša, temuč da sebe raduje in pase nad pogreški njegovimi in nad poniževanjem bližnjega sam sebe povišuje. To pa je hudobija čez vso hudobijo, da Bog prenosi! Gorje mu, kdor se tako za sodnika čez druge postavlja! Naj bi bil sicer tudi naj nedolžniši, hudo se mu bo godilo na sodbi. Zakaj kakor sv. Jakob pravi: (2, 13.) „Sodba brez usmiljenja tistemu, kateri ne dela usmiljenja; usmiljenje pa povzdiguje pri sodbi!“

3. Res je, kar se bere v svetem pismu (Pridg. 9, 1.): „Človek ne ve, ali je ljubezni ali serda vreden“ in: „Ako bi se hotel z Bogom prepirati, ne mogel bi mu na tavžent ene odgovoriti“. (Job. 9, 3.) Kaj nam tukaj drugega ostane, kakor terkati na svoje grešne persi in ponižno prositi: „Bodi mi milostljiv v bogem grešniku“. Ali kaj če ti sam zapiraš vrata milosti božje? Če ti sam Bogu braniš, da se te usmili in ti odpusti? To pa storiš, ako bližnjega oistro, neusmiljeno sodiš. Zakaj iz svojih lastnih besed boš sojen, pa tudi obsojen. Ne boš se mogel izgovarjati, da tega ali unega vedel nisi, ker si nad bližnjim vse tudi naj manjše madeže zapazil in rečeno ti bode: „Hinavec (Mat. 7, 3—5.), kaj si videl pezdir v očesu svojega brata, bruna v svojem lastnem pa ne?“ Ali čemu si se delal in potil, da bi pezdir svojega brata odpravil, bruno pa si pustil v svojem očesu?“ Bi bil rajši si prizadeval, svojih velicih zmot in pregreh se znebiti, namesto da si bližnjega zavoljo malenkost dolžil in krivo tožil. Po tem takem boš sojen

po svojih lastnih besedah, ker si nad drugimi za krivo spoznal, kar nad seboj poboljšal nisi. Vsakdanja skušnja nas pa uči, da ravno tisti, kateri so do drugih tako neusmiljeno ostri, sami sebi le preradi vse pregledujejo, da dostikrat v enacih grehah tičijo, in tako polno, zverhoma mero hudega k sodbi privlečejo. Dokler svoje ošabne oči le na slabosti drugih obrnjene imajo, sami sebe v nemar puščajo in zaostajajo v dobrem, verh tega pa si tudi Boga ojestrega Sodnika pripravljajo. Zakaj: „S kakoršno mero bote merili — pravi ljubi Jezus — se bo vam odmerilo“, (Mat. 7, 2.) ako nas pa Bog brez usmiljenja sodi, djano je za nas, nobena moč nas rešiti ne mora.

Zato nam Jezus tako priserčno priporoča: „Ne pogublajte, da ne bote pogubljeni“. — (Luk. 6. 37.) To je ravno, kar nas nad zveličanjem ljudi skoraj obupati sili, ker so večidel in navadno tako terdi in nevkretni proti eden drugemu, da nimajo nobenega prizanašanja, nobene milosti z eden drugim, se pikajo in vjedajo z besedami in se peklu izdajajo. Tako pa se tudi zgodi, da, kedar oni na ostro pravico stopijo, jim božji Sodnik zanesti ne more. In to — verjemite mi, ljubi moji! — je resnični vzrok, zavoljo ktereга se jih toliko pogubi. Vsi preplašeni bodo enkrat tiste, kateri zdaj pod njih hudobnimi jeziki terpijo, videli, kakor izvoljene božje in britko, v spominu lastnih grehov svojih zastokali: „Ti so, ktere smo nekđaj zasramovali, jih z blatom svojih krivičnih jezikov ometali, glej! kako so zdaj božjim svetnikom prišteti in njih del je pri izvoljenih“. (Modr. 5.) Kakošna sramota za nje! Kako so se v svojo lastno škodo zmotili! Prepozno bodo spoznali in zdihovali takrat. „Tako smo le mi pot resnice zgrešili in luč pravega spoznanja ni svetila nam“.

S k l e p.

Da se nam enkrat, ljubi moji! tako godilo ne bode, varujmo se krivih, prederznih sodb! Že ste slišali, da smo preneumni k temu in prekratkega vida, da bi druge dosti pregledali, in vse njih obnašanje prav zapopadli. To je le Bogu lastno, kateri je serce človeka vstvaril in ga bo enkrat sodil po pravici. Toda naj bi se nam tudi nobena zmota pri sodbi drugih ne vrinila, naj bi tudi vselej to pravo zadeli, vendar pravice k temu nimamo, ker je le Bog Sodnik, kateri si je sodbo prideržal in vsako prederzno vtičanje v Njegove svete pravice sovraži in ga prenesti ne more. Naj bi se mi tudi najnedolžniši videli, pred Bogom ni čista nobena

duša, pred Njim — rečem —, kateri tudi na solncu madeže vidi in je hudobijo našel še v svojih angelih.

Ako pa je že temu tako na zelenem lesu, kaj še le na suhem? Ako bo pravičen težko zveličan, kje se bo grešnik prikazal? (I. Pet. 4, 18.) To pa si vsegdar imejmo pred očmi, da kakoršni sodniki smo mi proti drugim, takošnega si bomo tudi enkrat Boga skusili, milega ali nemilega. De nam toraj enkrat na sodbi obupati in v globočino večne pogube se pogrezniti ne bo, oj bodimo prizanesljivi do drugih in rajši dobro od njih mislimo, sodimo in govorimo, kakor pa hudo. Star pregovor pravi in je velika resnica v njem skrita: „Kdor išče z dobrim srcem; najde povsod zlato; kdor pa z hudobnim, povsod blato“. Česar si bomo nad drugimi iskali, to bomo našli; kar smo si pa našli, bomo tudi na sodbi od Boga pravičnega povračevavca prejeli, dobro ali hudo. — Nek menih v samostanu je svoje dni bolj zanikerno preživel, kakor po samostanskih postavah. Zboli na smert in vsi njegovi sobratje so si v skerbi za njega, da ne bi se zavoljo znane mlačnosti pogubil. Prednik samostana k postelji pristopi in mu prigovarja, naj se pripravi na zadnjo stopinjo iz te časnosti v neskončno večnost, odgovarjat se večnemu Sodniku. Le bolnik je bil ves miren in še svoje brate tolaži rekoč: „Nikdar nisem koga hudo sodil ali obsodil ali raznašal, zatoraj upam, da me tudi ljubi Bog obsodil ne bo“. Vsi nazoči mu srečo voščijo, on pa prijazno se smehljaje ugasne. Oj da bi bila tudi naša smert enkrat tako sladka in polna sv. upanja! Toraj vam še enkrat rečem: „Ne sodite, da ne bote sojeni“. Amen.

Pridiga v god sv. Jožefa.

(Zakaj so različni stanovi na svetu? Gov. J. A.)

„Jožef je bil pravičen“. (Mat. 1, 19.)

V v o d.

Danes praznujemo god sv. Jožefa, patrona naše dežele in rednika gospoda Jezusa Kristusa. Sv. pismo pravi od njega, da je bil rokodelec in cerkveni učeniki terdijo, da je bil tesar. Kako pa to, bo marsikdo prašal, da je bil Jezusov rednik reven tesar? jes bi vendar mislil, da bi bil Bog svojemu sinu kakšnega bolj imenitnega rednika lahko dobil, postavim: kakšnega kralja ali bogatina! In vendar mu je Bog le bornega rokodelca poiskal za rednika in nam je ravno s tem pokazal, da on ne gleda na osebo, čast in stan človekov, ampak le na to, kako kdo dolžnosti svojega stanu spolnuje. Sv. Jožef pa je dolžnosti svojega stanu tako natančno spolnoval, da ga imenuje sv. pismo pravičnega moža, to je tacega, ki je na vse strani brez graje bil in vsacemu dal to svoje. V zgledu sv. Jožefa vidimo tedaj, da v vsakem, tudi nizkem stanu lahko sveto in Bogu dopadljivo živimo in se zveličati zamoremo.

Pa je vendar toliko ljudi na svetu, ki s svojim stanom nikakor niso zadovoljni in se zmiraj pritožujejo čez to naredbo božjo, rekoč: Čemu toliko različnih stanov na svetu? Ali nismo od nature vsi enaki? Zakaj so pa časni darovi tako različno razdeljeni? Zakaj je ta več uni pa manj prejel? Zakaj je eden v visokem, drugi v nizkem stanu, eden bogat, drug pa reven? — Da bi se v prihodnjic nobeden ne pritoževal čez svoj stan, hočem danes pokazati, da je Bog različne stanove postavil:

1. v prid vsej človeški družbi,

2. v prid vsacemu posebej, da naj bo toraj vsak zadovoljen s stanom, v kterega ga je Bog postavil.

Razlaga.

1. Med drugimi čudapolnimi stvarmi, ktere je Bog vstvaril in iz katerih spoznamo njegovo modrost in mogočnost, je posebno človeško truplo občudovanja vredno. Dasi ima naše truplo tudi čez dve sto različnih, večih in manjših udov, vendar ga ni človeka, ki bi bil v stanu le en ud odmakniti ali pridjati, premeniti ali prestaviti, da bi ob enem ne poderl lepote in čudne razmere našega telesa. Če tedaj prašaš, nezadovoljni človek, zakaj je toliko različnosti med ljudmi in njih stanovi, ti na to nič ne odgovorim, ampak vprašam te s sv. Teodoretom: „Zakaj ni večni mojster vsem udom našega telesa enake velikosti, enakega mesta in enakih moči dal? Zakaj gleda oko in ne uho? Zakaj ni celo telo glava ali oko?“

Na to bo vsak odgovoril in rekel: To že mora tako biti, telesni udje morajo eden drugemu pomagati, ker ima vsak svoje opravilo in eden vsega opraviti ne more! Če tudi niso vsi enako veliki in imenitni, vendar vsi skupaj storé, da telo ne razpade. (Prilika Agripova.)

Glejte, ljubi moji! ravno taka je z nami ljudmi na zemlji. Mi vsi smo eno telo v Kristusu, kakor piše sv. Pavl v pismu do Rimljanov (Rom. 12, 5.). Vsak človek je ud tega skrivnostnega telesa in mora svoje sebi odkazano delo zvesto spolnovati, da se ohrani telo. In kakor je na telesu več udov, vsak ud pa ima svoje posebno opravilo, vsi skupaj pa telo vzderžujejo: ravno tako je na svetu več stanov, vsak stan opravlja svoje dela, vsi skupaj pa obderžé in ohranijo človeško družbo. Ko bi pa vsi ljudje enak stan imeli, bi človeška družba ne mogla obstati, kakor tudi naše telo ne, če bi vsi udje ravno tisto opravilo imeli. Vzemimo za zgled vsakdanji kruh. Od kod dobivamo kruh? To je pač vsakemu znano. Treba je zemljo obdelavati in žito sejati. Kdo pa dela? Kmetovavec. Da pa more polje obdelovati, treba mu je mnogoterega orodja, kterega si ne more sam narediti. Potrebuje: plug brano, voz, grablje, vile i. t. d. To mu naredé rokodelci: kovači mizarji, tesarji i. t. d. — Kmetovalcu je tudi treba obleke in obutala. Tega si zopet sam ne more narediti, in ko bi si tudi znal, nima časa za to. Treba je tedaj krojačev in čevljarjev. Ti pa suknja in usnja zopet ne morejo narediti. Treba je tekavcev, suknarjev in usnarjev. Za stanovanje potrebujemo hiš. Teh si zopet ne narejamo sami, ampak zidarji in tesarji. Veliko reči zlo koristnih in potrebnih ni v naših krajih,

dobivamo jih od daleč. S tem se pečajo kupčevavci. Ti pa zopet ne nosijo sami blaga, ampak imajo voznike in delavce. — Tako se tedaj v človeški družbi vse skupaj derži, eden drugemu roko podaja, kakor se prijemajo kolesni zobci pri uri. —

Povejte tedaj svoje pritožbe, vi nezadovoljni kristjani! Marsikdo joži in pravi: Kako različno se pač kruh na svetu je! Zakaj si ga moram jes tako težko z rokami služiti, drugemu pa, ki na mehki blazini sedi, ga pa v hišo nosijo? Zakaj sem reven in moram druge usmiljenja prositi? Ali bi me ne bil mogel Bog kakor drugim denarja in bogastva podeliti? Zakaj sem hlapec ali dekla in moram drugim streči? Ali bi me ne bil mogel Bog gospoda ali gospo narediti? O, ko bi bil jes to pa to! — O slepi neumni ljudje, kaj pa hočete s temi pritožbami? Ali hočete vsi bogati, imenitni, časteni biti? In ko bi vam Bog tudi dal, kar želite, bi vendar ne bili zadovoljni, ampak bi še več hotli. Kmaló bi se zaželjenega in dobljenega naveličali in kaj družega hoteli. Po vašem bi tedaj Bog družega dela ne imel, kakor zavoljo vas vsako uro modri red na svetu preminjati! —

In kako bi mogel svet obstati, če bi Bog vsem dal, kar želé. Vsi bi hoteli biti bogati, nobeden reven. Vsak bi bil gospod, nobeden bi ne služil? Vidite tedaj, da bi svet in človeška družba obstati ne mogla, ko bi ne bilo različnih stanov. — Le spoznajmo modro naredbo božjo in hvalimo Boga, ki je darove različno razdelil in vendar tako uredil, da eden družega potrebuje in se ohrani človeška družba. Kakor so pri orglah velike in majhne, debele in tanke piščali, vendar pa skupaj lep in prijeten glas dajo, ravno tako tudi različni stanovi red in zastopnost na svetu storé. — Vsi stanovi morajo biti na svetu: visoki in nizki, gospodje in hlapci, bogati in revni. Tako govori sv. Avguštin: Bogatin in revež sta različna človeka, pa eden brez družega biti ne more. Ko bi nihče ne bil bogat, revež bi živeti ne mogel; ko bi revežev ne bilo, bi bogatin delavec ne imel. Hlapec potrebuje gospoda, da ga redi; gospod potrebuje hlapca, da mu dela. In ni ga tako bornega in revnega človeka, da bi ga najvtiši gospod včasih kaj ne potreboval. Naj tedaj mislimo sem ali tje, toliko spoznamo, da je treba različnih stanov, če hoče človeška družba obstati. In zatoraj moramo reči s psalmistom: „Velik si, o gospod, in vse si modro naredil“! (Psl. 103, 24.)

2. To je vse prav, mi bo marsikteri odgovoril; rad spoznam, da je zavoljo človeške družbe mnogih in različnih stanov treba: ali tega ne morem razumeti, zakaj da bi ravno jes moral v tako nizkem stanu biti, zakaj je ravno mene revščina zadela, zakaj sem ravno jes delavec ali rokodelec postal? Kaj bi pač človeški družbi

škodovalo, ko bi me Bog iz nizkega stanu v visokega postavil, ko bi me čez noč bogatega naredil? Ljubi prijatelj, ti ne veš, kaj govoriš! Ali bi se ne mogel vsakdo ravno tako, kakor ti, pritožiti in bogastva želeti in zahtevati? Tebi za ljubo ne bo Bog modrega reda pre-narejal. Nikar se ne pritožuj čez svoj stan, ampak prašaj tistega gospoda, ki je vse stanove postavil, zakaj te je v ta ali uni stan djal, če si upaš! Poslušaj, kaj govori sv. Pavl: „O, človek, kdo si, da bi se Bogu odgovarjal; ali mar posoda tistemu, ki jo je naredil, reče: Zakaj si me tako naredil? Ali ne zamore lončar iz ravno tiste persti eno posodo narediti v čast, drugo pa v sramoto“? (Rom. 9, 20—21.) Ta je bogat, uni je kralj — nobeden ni popred več zasluženja imel, kakor ti; da sta to postala, je Bog tako hotel in mi se nimamo vtikati v njegove sklepe, ampak moliti njegovo voljo in modrost. Pusti tedaj une, kar so; ti pa bodi s tem zadovoljen, kar si, služi Bogu po svojem stanu in zapomni si, kar uči sv. Pavl: „Vsak naj tako hodi, kakor ga je Bog poklical“! (I. Kor. 7, 17.)

Da ti pa na tvojo pritožbo bolj tolaživen odgovor dam, ti rečem, da je ravno ta stan, v katerem si, zate naj boljši in ti ga je Bog zato odločil, ker je vedel, da boš ravno v tem stanu naj ložej svoje zveličanje dosegel ali dosegla.

Od nekdanj je bila med cerkvenimi učniki ta misel, da se po stanu tudi naše zveličanje ali pa pogubljenje ravna; in da bi tisti, ki se v tem stanu zveliča, v unem svoje pogubljenje našel. To naj nas tedaj tolaži, da bomo zadovoljni s svojim stanom. — Na dalje moramo pa tudi pomisliti, da nas je Bog, naj viši gospod, zato ustvaril, da bi njemu služili. Kakor pa posvetni oblastniki mnogo služabnikov, viših in nižih, imajo, ravno tako hoče tudi Bog, da mu ta v imenitnem, uni v nizkem stanu služi; nekteri v bogastvu, drugi v revščini, nekteri v zakonskem, drugi v deviškem stanu. Če le vsak dolžnosti svojega stanu zvesto spolnuje, bo gotovo tudi zveličanje dosegel. Vtisnimo si toraj nauk v serce, da se naše zveličanje ne pride od visokosti in imenitosti stanu, ampak od tega, da se volji božji podveržemo in Bogu v tistem stanu služimo, v kterege nas je poklical. —

Potem je tudi gotovo, da je Bog že od vekomaj vedel, kako bo ta ali uni človek, v teh ali drugih okoljščinah ravnal in mu je zatoraj ravno tisti stan odkazal, v katerem naj ložej in naj bolj gotovo svoje zveličanje doseči more. Zakaj volja božja je naše posvečenje in zveličanje (I. Tesal. 4, 23.) in zato je vse okoljščine tako vredil, da nam k zveličanju služijo, če le sami tudi po tem ravnati hočemo.

Iz vsega tega tedaj lahko sklenemo, da ga ni na svetu stanu,

ki bi bil za nas boljši in pripravniši, kakor ravno ta, v katerem smo po božji naredbi. Kaj si tudi zamoremo boljšega želeti, kakor na tistem kraju, v tistem času živeti, v katerem Bog hoče in v stanu mu služiti, v katerem je sklenil nas zveličati? Kaj bi mi tudi pomagal naj viši stan, če pa Bog noče, da bi mu v njem služil? Kaj bi mi pomagalo bogastvo in čast, če pri tem zveličanja ne bi dosegel. Tedaj imamo zadovoljni biti s stanom, v kterega, nas je Bog postavil in ga še za to hvaliti. Ali hoče mar revni človek bolje vedeti, kaj mu je v zveličanje, kakor Bog? Ali mar sme dvomiti, da božja previdnost ne skerbi zanj?

Iz tega tedaj vidimo, kako nespametno tisti ravnajo, ki čez svoj stan tožijo in godernjajo! V tem se večkrat tudi taki pregrešé, ki se sicer za pobožne štejejo. Marsikteri revež toži in pravi: O, ko bi bil jes premožen, koliko dobrega bi hotel storiti, večkrat v cerkev hoditi in milošnjo dajati! Marsiktera dekla toži: O, ko bi bila jes v uni službi pri drugih ljudeh; tam bi mi vsaj čas pustili bolj pogosto v cerkev hoditi in moje bratovščine opravljati: zdaj pa komaj v nedeljo v cerkev pridem! Tu se zopet zakonska pritožuje in pravi: O kako prijetno imajo samski ljudje in duhovni, nas eden pa se mora celi dan z otroci ukvarjati in z drugimi skerbmi ubijati! Tam zopet rokodelce zdihuje rekoč: Koliko se vendar mora človek od jutra do večera truditi, da si služi potrebni živež, srečni gospod in uradnik pa napiše dopoldne kake verstice in si zasluži denarja, da lahko celi popoldan in večer po veselicah in kratkočasih hodi! —

Ali niso to nespametne govornice? In tak človek še hoče pri vsem tem pobožen biti. Zares pobožen je pa le tisti, kdor se v voljo božjo vda in dolžnosti tistega stanu, v kterega ga je Bog poklical, zvesto in na tanko spolnuje. Toraj vsak naj tako živi in hodi, kakor ga je Bog poklical!

Vsak zmed nas naj Boga hvali in reče: O Gospod, tako je prav in tako naj bo, kakor si ti naredil! Ti si vse v naš prid in k našemu zveličanju storil. Zadovoljen sem s tem, kar si mi dal in s stanom, v kterega si me postavil. Ako imam več kot drugi, imam le od Tebe in sem Ti toliko več hvaležnosti dolžen; ako imam pa manj, imam vendar toliko, kolikor Ti hočeš, da imam. Tebi bodi hvala za to, kar imam in kar nimam. Jes se le hočem prizadevati, da Ti zanaprej še bolj zvesto služim, kakor dozdam.

S k l e p.

Ljubi poslušavci v Kristusu! Ko bi bili vsi v svojem stanu zadovoljni in bi vsi dolžnosti svojega stanu natanko spolnovali,

kako lepo in veselo bi bilo na svetu! Da je pa toliko preprirov, toliko sovražstva in nevošljivosti na svetu, pride večidel od tod, ker je malokdo s svojim stanom zadovoljen in v stan svojega bližnjega pregrešno sega!

Hočemo biti srečni in veseli že na tem svetu, bodimo zadovoljni s svojim stanom in spolnujmo zvesto njegove dolžnosti. To nam dodeli Bog na prošnjo sv. Jožefa. To želim danes sebi in vam! Amen.

V god včlovečenja Sina božjega in oznanenja device matere Marije.

(Kako je moliti angeljevo češčenje? Gov. S.)

„In angelj je prišel k Mariji in je rekel: Češčena, milosti polna! (Luk. 1. 28.)

V v o d.

Danes obhajamo spomin visokih skrivnost, ter praznujemo praznik Jezusovega včlovečenja in oznanenja devici materi Mariji, katerih skrivnost spomin skoz celo leto dan na dan naj manj trikrat ponavljamo. V cerkvenem turnu zvon zapoje, in v vsakem vernem sercu zbudi se molitev, in iz slehernih bogoljubnih ust oglasé se besede: „Angelj Gospodov oznanil je Mariji, in spočela je od sv. Duha!“ Zvon zvoni: „Češčena, milosti polna!“ in tavžentkrat tavžent jezikov ogласi se po vesoljnem svetu: „Češčena, polna milosti!“ In „mati lepe ljubezni“, ki nas ljubi kot lastne otročiče, ozira se na toliko in toliko vernih glasov svojih otrok na zemlji, sterne vse njih zdihovanja, pristavi vse svoje lastne prošnje položivši jih pred sedež svojega Sina. Vidite, tolikanj prijetna je Ma-

riji molitev angeljevega češčenja, v kateri molitvi se spominjamo naj večje milosti božje do nas revnih ljudi na svetu, ter Jezusovega spočetja in včlovečenja. V tej molitvi se ob enem tudi priporočamo v priprošnjo Mariji, božji materi in materi vseh vernih ljudi, da bi nam sprosila milost od Boga, srčno priti iz te revne solzne doline v trikrat vesele nebesa. Skerbni toraj bodimo, ter to sveto molitev vselej prav obmolimo. Če prav ne molimo, Mariji ne bo všeč, in nam ne v prid. Poslušajte danes, kako je angeljevo češčenje prav moliti, da bo molitev ta Mariji všečna, nam pa koristna in tečna! Poslušajte.

Razlaga.

1. Angelj Gabriel je prišel k Mariji, in jo je pozdravil: „Češčena si Marija! milosti polna, Gospod je s teboj!“ Ako pa angelj reče: „češčena!“ to ni majhna reč; in če božji poslanec govori: „milosti polna!“ ima to kaj v sebi. Ako je tedaj Gabriel Marijo častil, zakaj bi je ne častili tudi mi, ko nas cerkev k temu vabi? In če je ona polna milosti, kakor angelj pravi, tudi tebe ne bo pustila brez milosti, ki jo pozdravljaš s ponižnim srcem! Hočeš, da ti Marija milost sprosi pred Bogom na tvojo molitev, ne smeš moliti suho in leseno, kakor marsikdo moli, ampak gorko in priserčno. In ravno zato, da bi Marijinega počeščenja ne molili kar tje v en dan, postavimo besede naprej: „Angelj Gospodov oznanil je Mariji, in spočela je od sv. Duha“. Angelj Gabriel je prinesel od Boga iz nebes to češčenje: to veliko reče in nam resno sklicuje v spomin, naj molimo to molitev s premislikom, gorko in priserčno. Tako gorko in priserčno molil je „češčena si Marija“ sv. Tomaž Kempčan, in kolikorkrat je molil, občutil je prečudno dušno moč in serčno sladkost, kakor sam piše in pravi: „Berž ko nagovorim presveto devico Marijo z angeljevimi besedami, in rečem: Češčena si, Marija! se razveselé nebesa, zemlja stermi, satan beži, pekel strepeta, žalost odjenja, poverne se veselje, serce topi se ljubezni, in pregreje ga sveta pobožnost, obžalovanje grehov vzame v njem stanovanje, in poživi ga upanje; še več, toliko tolažilo občutim v sercu, da nisem v stanu tega z besedami dopovedati“. — Ravno tako goreče in priserčno molil je sv. Edmund „Češčeno Marijo“. Bivši še prav majhen je le vendar že pregoreče Marijo častil, od ktere navade tudi svoje odraščene leta ni odjenjal. Ko mu doide čas, odločiti si svoj prihodnji stan, si je dal zlat ženitni perstan narediti, vezati nanj podobo matere božje in angeljevo češčenje; in njegovo

govorjenje potem je bilo: „Ona je na vekomej moja nevesta!“ In v resnici je le malo ktera ura pretekla, da bi on ne bil svojega perstana pogledal, in z veliko priserčnostjo češčenemarije molil, ki je bila vrezana na njem. S takim bogoljubnim djanjem je dosegel tako visoko stopinjo čednosti in svetosti, da se sveti zdaj v versti svetnikov.

2. Ko zasliši angeljevo pozdravljenje, in spozna skrivne sklepe božje, podverгла se je Marija vsa ponižna rekoč: „Glej! dekla sem Gospodova, zgôdi se mi po tvoji besedi!“ Te besede imajo veliko lepih nauk v sebi, in dajo se na več strani našega življenja obrniti; sosebno pa nam v spomin kličejo resno resnico, da bo naša molitev še le tedaj Mariji prav prav všeč, kader si bomo prizadevali, Marijo ne le z ustmi, ampak tudi z djanjem častiti, posnemovaje nje lepe čednosti, posebno nje ponižnost in vdanost v sveto božjo voljo. Nikar ne pozabi, o človek! ko jih moliš, zlasti samega sebe vpraševati: „Ali sem jaz dekla — sem hlapec Gospodov?“ Moliš zjutraj, pomisli dobro: si bil hlapec, si bila dekla Gospodova skoz celo noč? Moliš opoldne ali zvečer, imaš posebno dosti premisliti. Videl si po dnevu mnoge napake pri ljudeh, slišal preklinjevati ali nesramno kvantati; si bil pa ti dober hlapec, si bila zvesta dekla Gospodova, da se greha nisi vdeležil? Si se potegnil za čast Gospodovo, si odvracal hudo, kjer ti je mogoče bilo? Te je butara revščine stiskala, keršanska mati! in so otroci kruha prosili, pa ga nisi imela dati, in ti je serce pokalo neznane britkosti; ali si bila dekla Gospodova, da nisi godernjala, ampak se po Marijinem zgledu v sveto voljo božjo vdala? Si bil nedolžno preganjan in obrekovan, kaj si tačas počel, ljubi moj kristijan? Marija je vsa poterpežljiva v Egipt vbežala, ko je bil njen ljubi sin preganjan po Herodu; ali si se zderžal tudi ti jeze in maščevavnih misel, ter po Marijno vse voljno poterpel? Te obide včasih kaka dušna stiska, velika priserčna žalost, da si skoraj ne veš z čim pomagati; kako je tačas? ali se ne pritožiš morebiti, zakaj te je Bog stvaril? ali te pusti priti v tako nadlogo? Ali te ne motijo morda clo obupljive misli? V takem stanu, keršanska duša! se spomni matere sedmih žalost pod križem, in bodi prepričana, da tvoja britkost še dalječ tako huda ni, kakor bila je Marijina, dasiravno je bila ona nedolžna, ti pa si grešnica. Ž njo vred reci tudi ti: „Dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi!“ in ponovi ta sklep, kader častitljivi glas zvona kliče iz turna k molitvi češčenja angelovega. Sploh pa, ko te besede molimo, si terdno zavzemimo, biti vselej Gospodovi zvesti hlapci in pokorne dekcle po Marijinem zgledu, ko bi nam še tako težko bilo in ko bi tudi ves svet zoper sebe imeli!

3. Ko pa molimo visoke besede: „Beseda je meso postala, in je med nami prebivala“, takrat izrečemo največo skrivnost božjega usmiljenja, ter včlovečenje božjega Sina s pomočjo sv. Duha. Kakor se solnce sveti med zvezdami, sveti se tudi neskončno usmiljenje Jezusovega včlovečenja med drugimi božjimi dobrotami. Le naša velika slabost, naše spačeno in nehvaležno srce je krivo, če toliko veliko dobroto kdej iz spomina pustimo. Sv. Maria Magdalena Paciška premišljevala je skor neprenehoma s solznimi očmi prečudno veliko ljubezen Jezusovo, ki je zapustil prelepo nebó, in prišel na revno zemljó; prišel zavoljo zaverženega človeka, da bi ga rešil in otel. Tolikanj globoko jej je šlo k sercu to čudo božjega usmiljenja, da so res našli po njeni smerti zapisane na njenem sercu le te besede: „Beseda je meso postala, in je med nami prebivala!“ — Od nekega cesarja se bere, da je, ko zagleda mašnika s sv. rešnjim Telesom k bolniku iti, raz konja stopil, in konja duhovnemu ponudil. S tim lepim djanjem sluje cesar še do današnjega dne. Vendar kaj je to, če je cesar raz konja stopil iz spoštovanja do njega, ki je cesar vseh cesarjev, in ki je iz nebes na zemljo stopil, odrešit naj revnišega kot naj bogatejšega? To je ponižanje katero nima para. Zato se tudi mašnik pri altarju vselej s kolenom pripogne, ko pri zadnjem evangelju sv. maše izgovori visoke besede: „In beseda je meso postala, in med nami prebivala“. In veren kristijan, ko pride v angeljevem češčenju do teh svetih besed, jih ne bo le ves ginjen obmolil, ampak se tudi Jezusu iz serca zahvalil, da se je ponižal, priti na zemljo in svet odrešit.

Človeško srce je take nature, da se mu tista reč priljubi, na katero velikokrat misli. Ker smo pa pod zgubo svojega zveličanja dolžni, Boga nad vse ljubiti, deli nam sv. cerkev le tolikanj pomočkov, svoje misli v Boga, svetnike in v božje reči obračati. Eden naj bolj bližnjih in naj varniših potov do ljubezni božje pa je ljubezen do Marije device. Vsi svetniki in svetnice, ki so Boga iz celega serca ljubili, so tudi do matere božje posebno ljubezen imeli. Ravno zato nas kliče sv. cerkev trikrat vsaki dan po zvonovem glasu, da bi, ko zvon zaslišimo, hvalili Boga za naj večo dobroto včlovečenja Sinu božjega, zraven pa tudi Marije, božje matere, vredno počastiti ne pozabili. Pobožno pa Marijo počastimo, ne le če se s priserčno molitevjo njeni priprošnji izročujemo, ampak tem bolj, da si prizadevamo na vso moč posnemati nje svete čednosti. Zvonoven glas je zares božji glas, in ves pripraven nas k temu napeljevati, ter pobožne občutleje in svete sklepe obuditi v človeškem sercu. Nedolžna mladost se razveseli, ko iz turna zvon zapoje k molitvi. Vsak pravi kristjan se s spoštovanjem odkrije, se spomni včlovečene večne besede Očetove, moli angeljevo

česčenje, hvali in zahvaluje Boga, in Marijo, mater božjo, počasti. Še clo grešniku, da le ni še v grehah ves zaraščen, zvonoven glas v živo gre, in je že marsikterega zavernil na pravi pot, ter pot pokore. — Neki mladenč bistre glave in dobrega serca izučil se je mizarskega (rokodelstva). Rokodelstva izučen zapusti svoj rojstni kraj, in da bi sveta kaj poskusil, poda se — ves mlad še — na tuje. Iz pervega je večkrat zaporedoma pisal svoji bolelni materi, — očeta zgubil je že dolgo poprej, — ter jej pripovedoval, da se prav dobro ima v tuji deželi. Iz pisem njegovih vel je duh pobožnosti in bogaboječnosti; sosebno lepo je bilo brati, kako skerbni da je tudi za materno zdravje, in kako da ne neha, dan na dan zanjo moliti. Pa ne dolgo, in pisem ni bilo nič več tako zaporedoma na dom, in še tiste, ki jih je še materi pošiljal, bile so vedno mlačnejše, vedno merzlejše. Stari pošteni učitelj, ki je namesto matere mladenču dopisoval, si od takega spreminjenja nič prida ne obeta, in v imenu skerbne in žalostne matere piše mu resnobne svarila. Mladeneč pa, namesto da bi svojo žalostno mater s poboljšanjem oveselil, na zadnje popolnoma omolkue, in materi na njene pisma ne da nobenega odgovora več. Ubogi materi pa žalost serce zmerom bolj razjeda, dokler jo naposled pod zemljo ne spravi. — Kako pa se je nesrečni mladenč na tujem obnašal? Oh, pokvaril je svoje zdravje, dušno in telesno. Prišel je ob vero, zgubil nedolžnost, zapravlil poštenje, in si zdravje podkopal. Hudobnim tovaršem prišel je v pest, in hudobni tovarši prenaradli so pobožnega mladenča v nesrečnega hudodelca. — Sladek je bil iz perva sad razuzdanosti zapeljanemu siromaku; naposled pa grenkejši od pelina. Razuzdanca nikdo več noče v službo, in revščina in pomanjkanje se urnih nog za njim pomika. Ves izstradan sklene se spet domu podati; in revniši od berača pritava nekega večera v domačo vas, v kateri je svoje otročje leta tolikanj mirno in srečno preživel. Oh, kako vse drugače mu je zdaj pri sercu. Prijazna cerkvena kraj tihe vasi ga nič več ne veseli, kot nekdam, ko je še ves nedolžen tik svoje ljube matere tekljal k službi božji. Zelena trata sred vasice, po kateri je svoje dni z drugimi otroci veselo skakljaj, mu žalost v sercu le še bolj množi. Plašen kot tat ogiba se svojih znancev in nekdanjih tovaršev, ker nima dobre vesti. Na posled zagleda zmed zelenega drevja rujavo streho male hišice, v kateri je luč sveta zagledal, v kateri mu je zibelka tekla, v kateri ga je mati učila, v kateri je še ves majhen tik očetove žerdi (truge) pretakal vroče solze, in sred revščine in ubožtva vendar le ves veren in zadovoljen služil Bogu. Serce mu poka, ko si spomni na svojo nekdanjo srečo, in vidi svojo sedanjo nesrečo. Zdaj tik okna stoji. V hiši lučica berli. Mladeneč skoz okno pogleda, ali bi morda svoje stare matere pri peči ne ugledal. Pa kakor bi bil na tuje prišel, ne vidi nikogar razun neznanih ljudi. Serce ga hujše

zaboli, da mu sapa zastaja. Da bi naglo zvedel, kaj in kako, poterka na okno s trepečo roko. Neka žena okno odpre, vprašaje, kdo je, in kaj želi. Ali ko vglada (vpadenega) mladega razterganega mladenča, se prestraši in plane (skoči) spred okna, „Povejte mi vsaj ljuba žena!“ mladeneč za njo zakriči, „ali nič več ne stanuje tukaj stara Marjeta?“ In za odgovor dobi: „O ne, Marjeta stanuje že dolgo tam na pokopališču. Žalost nad nesrečnim sinom jo je umorila. Bog mu odpusti nehvaležniku!“ — Ko to sliši, se mladenču serce popolnoma podre. Ves obupan zbeži od tam, da bi v bližnjem ribniku vtopil svoje revno življenje. Ravno je mislil storiti prestrašni skok, in svoje telo v vodo pokopati, svojo dušo pa v pekel zverniti, kar se oglasi iz turna zvonoven mili glas in k angeljevemu češčenju zvoní. In glej čudo! kakor bi bila prišla mladenča skrivna moč, obstoji in dalje ne more. Nejevere ledena skorja topi se mu krog serca malo po malem, ojstra sodba večnega sodnika mu stopi pred oči, in misel na samomor mu iz glave zbeži (potegne). Od kraja mu neznana žalost serce zaliva, potem se mu žalost v rahlejšo milôbo razpusti. Spoznal je božji klic; solze ga polijó, na kolena se spusti in gori prot zvezdnatemu nebu povzdigne trepeče roke, ter prosi usmiljenja Boga. Po zvonovnem glasu našel je nesrečni mladeneč spet svojega Boga, našel svojega Zveličarja! — Ravno je stari učenik večernico (angeljevo češčenje) odzvonil, in so poslednji zvonovni glasovi še bobneli po tihem mirnem dolu, kar nekdo predenj prisopiha in se mu na kolenih zahvaluje rekoč, da zvonoven znani glas mu je serce prederl in ga samomora rešil. — Ko sivček mladenča spozna, in zve njegove zmote in vidi njegovo žalost, usmili se ga in pod streho vzame. Drugo jutro ga pelje k gospod fajmoštru, in po vzajemnem prizadevanju jima se je posrečilo, nesrečnega zapeljanega mladenča spreminiti spet v poštenega človeka!

S k l e p.

Vidite zvonjenja čudno moč! Le zastaranemu grešniku, in človeku, ki je že popolno ob vero prišel, zvonjenje več v živo (k sercu) ne gre. Ako vidimo takega človeka, ki gluh in mutast zvonoven glas presliši, se ne odkrije in ne moli, nikar se ne pohujšajmo. Spomnimo si, kar sv. Duh govori, da „modrost ne gre v dušo, ktera zmišljuje hudobne reči; in ne v telo, ktero je grehom vdano“: (Mod. 1, 4.) in ter zvestejši mi Boga častimo, kader vidimo, da mu drugi čast jemljó, da nas ne bodo zvonovi na sodbi toževali, ki so Boga razglasevali in tudi nas Boga častiti opominjevali. Za

takega pa, ki ne moli, ko ga zvon moliti vabi, molimo in prosimo, da bi ga on, ki je vodo v vino spremenil, in s petimi hlebi nasitel 5000 ljudi, vkrotil in k spoznanju pripeljal. Turk se oberne trikrat na dan proti Meki, ktero svoje mesto imenuje, zahvalit se za vero svojemu preroku Mohametu; koliko bolj hvaležen bi mogel biti katoliški kristjan Bogu, ko ga cerkev spomni dobrote vseh dobrot, včlovečenja Sina božjega. — Ako hočemo usmiljenje doseči, varujmo se, da Boga ne zatajimo! Zakaj, kdor bo Jezusa pred ljudmi zatajil, bo Jezus njega zatajil pred svojim nebeškim Očetom. Prevdarimo pa dobro, da bi nam bilo boljši skoz celo življenje na golih kolenih klečati in angeljevo češčenje moliti, kakor pa ob dnevu sodbe pred božjimi angeli osramotenim biti. Amen.

Postne pridige.

2. Pridiga.

(1. Marijna žalost; gov. J. A — st.)

(Simeonovo prerokovanje v tempelju.)

„Glej, ta je postavljen v znamenje, kteremu se bo zopergovorilo, in tvoja lastno dušo bo meč presunil“. (Luk. 2, 34.)

V v o d.

Ko je bil Jezus 40 dni star, prinesla sta ga Marija in Jožef v tempelj, da sta ga Gospodu skazala, in predpisani dar za-nj opravila. — In glej, živel je v Jeruzalemu častitljiv starček, Simeon po imenu. Ves pravičen in bogaboječ je bil. Torej je ser-

čno hrepenel po veselju Izraelcev — Zveličarju sveta. Sv. Duh, ki je bil v njem, mu je obljubil, da ne bo umerl, dokler ne bo videl Gospodovega Maziljenca, Zveličarja sveta.

Po navdajanji sv. Duha je Simeon ravno tisti čas v tempelj prišel. Ko zagleda Jezusa, precej je spoznal, da to dete je obljubljeni Odrešenik. V naročje ga vzame, ter hvali Boga, rekoč: „Zdaj, o Gospod! spusti svojega hlapca v miru, po svoji besedi, ker moje oči so vidile Zveličarja sveta“.

Simeon je zdaj Marijo in Jožefa blagoslovil, potem pa se sivček z milim, prijaznim očesom oberne k Mariji in reče. „Glej, ta je postavljen v znamenje, kteremu se bo zoper govorilo, — in tvojo lastno dušo bo meč presunil“.

To Simeonovo prerokovanje je prvi britkostni meč, ki je dušo deviške Matere presunil, je prva Marijina žalost, katero sv. cerkev častiti nas spominja.

To prvo Marijino žalost hočemo danes bolj na tanko premisliti.

R a z l a g a.

„Glej, ta je postavljen v znamenje, kteremu se bo zoper govorilo, — in tvojo lastno dušo bo meč presunil“. (Luk. 2.)

S temi besedami je Simeon od sv. Duha razsvitljen deviški Materi prerokoval, kolikošno terpljenje njenega Sina, kolikošne bolečine njo čakajo — bolečine, ki bodo tako bolele, kakor da bi bila njena duša z mečem presunjena. — Tako so se tedaj Marijine žalosti že s Kristusovim rojstvom pričele, in po tem nobene vesele ure v svojem življenju ni mogla imeti, ker znanje prihodnega terpljenja ji je ves čas njenega življenja grenilo.

Slehern zmed nas, ljubi moji, je v tej solzni dolini rojen, da joka; zakaj slehern mora nadloge terpeti, ki ga vsakdan zadevajo. Pa koliko britkejši bi naše življenje bilo, ko bi za terpljenje, ki nas čaka, popred vedeli. Iz usmiljenja do nas Bog noče, da bi poprej vedeli za križ, ki nas čaka, zato da, če ga terpeti moramo, vendar ga le enkrat terpeti imamo. Marii pa Bog prihodnjega terpljenja ni prikril, in v misli na terpljenje je že poprej terpela, preden je terpljenje jo zadelo.

Ko je Abraham zvedel, da bi svojega ljubljeneega sina zgubiti imel; kako velika je bila žalost njegovega očetovega serca

skoz tiste tri dni, ki jih je s svojim otrokom še preživeti imel! — Marija pa ni le kake tri dni, ampak tri in trideset let je morala tako žalost terpeti. — Pa kaj pravim — tako žalost? — O njena žalost je bila neskončno večja, ker Marijna, ljubezen je bila neskončno večja, kakor Abrahamova ljubezen, in ljubeznjivost Jezusova je bila neskončno večja, kakor ljubeznjivost Izakova. Presveta devica je sv. Brigiti razodela, da v celem njenem življenju ni bilo nobene ure več, v kateri bi ta žalost njenemu ljubečemu sereu ne bila bolečine delala. O kolikrat, ko je Marija svoje nebeško dete ogledovala, se je njeno veselje na enkrat v nar britkejšo žalost spremenilo! Zmislila se je na njegovo prihodnje terpljenje. Kader mu je živež dajala, mislila je na žolč in jesih, ki mu ga bodo enkrat podali. Kader ga je oblačila, mislila je na prihodno bičanje, ko bodo divje rabeljske roke oblačila ž njega tergale, in njegovo sveto telo kervavo razteple in razmesarile! Kader je lase mu ravnala, mislila je na ostro ternje, ki bo njegovo glavo prebodlo. O kolikrat je pri njegovi posteljci sedela ali klečala, in v solzah se topila! O kolikrat je njegove lepe rokice in nogice poljubovala, in v nezmerni žalosti mislila na tiste ostre žeblje, s katerimi bodo enkrat prebodene. — Pri naš čas žalost potolaži ali polajša, pri Marii je žalost s časoma zmiraj večja prihajala; zakaj kolikor bolj je njeno božje dete odraščalo, toliko bolj se je bližal čas njegovega terpljenja, in toliko bolj je morala tudi rasti britkost ljubeče matere.

Marija, mati božja, ki nikoli nobenega greha nad sebo ni imela, je že z Jezusovim rojstvom terpeti začela, in je potlej ves čas svojega življenja terpela; zato tudi mi, ki smo grešniki, ne smemo tožiti, če nas to ali uno terpljenje zadene. Naša zemlja je solzna dolina, kjer se terpljenja ne moremo ogniti. Terpljenje je delež vseh ljudi. „Človek, od žene rojen, je rekel že Job, je mnogim nadlogam podveržen“. (Job 14, 1.) In modri Sirah pravi: „Težek jarm leži na Adamovih otrocih od dne njih rojstva noter do dne njih pokopa“. (Sir. 40, 1.)

Dostikrat nas veliko težko terpljenje zadene, ki nam take bolečine dela, kakor da bi nam bil oster meč serce presunil.

Tak meč so dostikrat skerbi zavoljo živeža, revščina in potreba, ki po dne in po noči sercu bolečine delajo, in se veliko, veliko solz zavoljo njih stoči.

Tak meč v človeškem sercu, ki včasih človeka po dne in po noči boli, je dostikrat težki jarm zakonskega stanu; večkrat možje svojim ženam z neusmiljenim, terdim ravnanjem, z jezo, sirovostjo, razberzdanostjo, pijanostjo in zapeljivostjo oster, oster meč v serce potiskajo; dostikrat žene s sitnostjo in upornostjo, s termoglavnostjo in terdovratnostjo ostro brušen meč svojim možem v serce tiščijo;

pa tudi otroci pogostoma z nepokorščino, slabim zadržanjem, s sirovim, grobim, nehvaležnim obnašanjem oster meč v očetovo in materno serce zasajajo.

Oh, tak oster meč so dostikrat bolezní, ktere marsikterega človeka, marsiktero družino neprenehoma obiskujejo; zaslužek zastaja, dolgovi se množé, in od bolečin še nič ne opomnim, ki jih bolezní že tako delajo; dostikrat hudobni jeziki brusijo meč, ki ga z opravljanjem, obrekovanjem, s hudobijo in maščevavnostjo sosedu v serce potiskajo!

Pa kdo je v stanu vse meče naštetí, ki človekovo serce pogostoma presunajo! Zdaj si sami kak meč v serce zasadimo, ker si s svojo neprevidnostjo ali s svojimi grehi terpljenje nakopljemo. Zdaj nam Bog kak meč v serce potisne, ker nas po svoji sveti previdnosti s terpljenjem obišeč. Zdaj nam drugi ljudje naše serce z mečem presunejo, ker nam s svojo hudobijo terpljenje napravljajo.

O kristjan! bodi si kdorkoli hočeš, če v tvojem sercu kak britkosten meč tiči, oberni svoje oči na Marijo, „žalostno Mater“, glej meč v nar boljšem sercu, ki je kdaj na zemlji bilo, in primeri svoje bolečine, svoje terpljenje ž njenimi bolečinami, ž njenim terpljenjem, in sam boš moral spoznati, da vse tvoje terpljenje ni nič, prav nič v primeri ž njenim terpljenjem in njenimi bolečinami. O terpi britkosten meč, s katerim je tvoje serce presunjeno, terpi in molči, in prenašaj dokler se Gospodu dopada.

Če si sam meč v serce si potisnil, t. j. če si svojega terpljenja sam kriv, v duhu pokore ga prenašaj, kot zasluženó kazen za storjene grebe, in reci z desnim razbojnikom: „Po pravici terpim, zakaj po zasluženji svojih del prejemam“. (Luk. 23, 41.)

Če ti Bog tvoje serce s kakim mečem presune, t. j. če terpljenja nisi sam kriv, prenašaj ga z vdanostjo v božjo voljo, in moli z Jezusom: „Moj Oče! ako je mogoče, naj gre ta kelih terpljenja od mene; vendar ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi“. (Mat. 26. 39.)

Če ti drugi ljudje meč v serce zasadé, t. j. če ti drugi ljudje iz hudobije napravljajo, nikar se ne jezi in ne maščuj nad njimi, prenašaj to terpljenje v duhu kerš. krotkosti in spravljivosti. Pomisli, da tudi tvoj razžalnik je in ostane božja podoba; ljubi tudi hudobnega otroka zavoljo dobrega, nar boljšega Očeta, in iz ljubezni do Boga mu odpusti. Tudi tvoj razžalnik je z drago Jezusovo kervjo odkupljen. Pri tej svoji kervi te Jezus prosi, da mu odpustiš, ker je On, in kakor je On odpustil. Tvoj razžalnik je in ostane tvoj brat; bratje pa se ne smejo sovražiti.

V vsem terpljenji pa glej na Marijo, žalostno mater. Koliko in kako poterpežljivo je ona terpela. Misli na njenih sedem britkostnih mečev — o tvoji meč je komej zbodljej s šivanko v primeri ž njenimi meči! In Marija, žalostna Mati, ki ves čas svojega življenja bolečine terpi, ki jih mi nikoli nismo vstani razumeti, v božjo voljo vdana moli: Gospod! tvoja volja naj se zgodi. Kristjan, po Marijinem zgledu se tudi ti ravnaj, terpi, molči, in v božjo voljo se podaj. O to je velika milost in popolnamost, terpeti in ne tožiti, od nadlog koperneti in molčati! To je razumela sv. Terezija, ki se ji je zdelo, da je takrat nar bogatejša in nar srečniša, kader je prav veliko terpeti imela. Takrat je bila polna veselja in tolažbe, ker velikost njenega terpljenja ji je bila zastava ljubezni njenega nebeškega ženina Jezusa in njegove žalostne matere Marije. — Sv. Frančišk Ksaver, uni veliki Indianski apostelj, je deset let v daljnih, ajdovskih deželah, v brezštevilnih nadlogah, v terpljenji, preganjanji in pomankanji evangelje oznanoval, in jih je na sto tavžente k spoznanju prave vere pripeljal, tako da je v nar veči revščini in zapuščenosti klical: „Še več, o Gospod! še več!“ kakor da bi bil hotel reči: Vse, kar sem do zdaj terpel in prestal, je še premalo; zato želim še več križev in terpljenja, še več revščino in pomankanje, še več zaničevanja in preganjanja, da bom v resnici učenc in nasledevavec svojega Zveličarja, in zvest rejenček njegove žalostne Matere.

S k l e p.

Kako lepi zgledi, ki nam jih služabniki in služabnice božje dajejo. Po teh zgledih se moraš tudi ti ravnati, o kristjan, po njih stopinjah moraš hoditi, če hočeš v nebesa priti. Kaj pomaga, če Jezusa križanega in njegovo žalostno mater le od deleč premišljuješ, pa po poti, po kateri sta hodila Jezus in Marija, in po kateri so hodili vsi svetniki, ti pa po tej poti hoditi nočeš? Ta pot pa je pot križa in terpljenja, na tej poti se moraš z Jezusom in Marijo zediniti, po poti križa in terpljenja moraš iti v nebesa. Amen.

3. Pridiga.

(2. Marijina žalost. Gov. J. A – st.)

(Beg v Egipt)

„Vstani, vzemi dete in njegovo mater, in beži v Egipt“. (Mat. 2, 13.)

V v o d.

Ali se godi vam s poslušanjem, kakor meni z govorjenjem? Jes rad govorim od Matere božje, od njene ljubezni in usmiljenosti, od njenega terpljenja in njenih žalost: ali vi poslušate z veseljem od Matere božje, od njenih lepih lastnost in čednost?

Kader njene žalosti preišljujemo, vidimo njeno ljubezen; zakaj vse njene žalosti so v tej besedi zapopadene: „Glej, dekla sem Gospodova; zgodi se mi po tvoji besedi!“ Iz ljubezni do nas grešnikov je v božji sklep privolila, Mati njegovega edino-rojenega Sina biti. Ko bi tega izvoljenja božjega ne bila sprejela: kdo bi jo bil nadomestiti zamogel? Kako bi bil Sin božji kot človek na svet priti zamogel, ko bi Marija njegova mati ne bila postala? Pa s tem, da je v božji sklep dovolila, ki jej ga je angelj ozuanil, prevzela je tudi vse terpljenje in žalosti ki so jo kot Mater božjo čakale. Kader njene žalosti preišljujemo, moramo nad njeno svetostjo stermeti; zakaj razun njenega Sina, Sina človekovega, ni nobena stvar božje volje tako na tanka dopolnila, kakor Marija. Danes bomo drugo Marijino žalost preišljevali, katero častiti nas sv. cerkev spominja. Preišljevali bomo:

Revo sv. družinice na begu v Egipt

I. Revo zavoljo težavne poti, —

II. Revo zavoljo pomankanja potrebnega živeža.

Sv. Marija, prosi za nas svojega Sina, s katerim si v Egipt bežala.

I. del.

1. Ko so sv. trije kralji Jezusa v Betlehemu molili in mu darovali, mislili so se h kralju Herodu vrniti, in mu vse povedati, kar so videli. Pa Bog, ki je videl Herodove hude naklepe, jim v spanji zapove, naj nikar ne hodijo k Herodu nazaj, ker Herod misli dete umoriti. Pokorni so bili božjemu povelju, in se vernejo po drugi poti v svojo domovino.

Z veliko nejevoljo čaka Herod modrih iz Betlehema. Ko pa vidi, da jih zastoj čaka, se razserdi, in vkaže vse dečke v Betlehemu in okoli Betlehema pomoriti, kar jih je bilo dve leti ali manj starih. Tako le, si misli hudobnež, ne bo mojemu meču odšlo dete, ki ga sovražim. — O grozovitno povelje!

Ko sta Jožef in Marija v Betlehem k popisovanju prišla in tam prenočišča iskala: takrat so stale matere s svojimi otročiči v naročju pri hišnih vratih, in so priserčno poljubovale svoje male. Oh, strašno gorje je prišlo nad te otroke! Morivci, ki jih je poslal Herod, ropijo v Betlehem. Z golimi meči deró po vseh hišah, ter gajo iz naročja in od pers materam nedolžne otročiče, in jih moré. Oh, kako neizrečeno so upili in jokali otroci in matere!

Zdaj misli hudobni kralj, da je njegova krona prav uterjena; pa kako zelo se je goljufal! Njegov meč ne more doseči Jezusa. Previdnost božja, ki je prečudno budila nad Mozesom v bičnatem jerbaščiku, je obvarovala tudi Jezusa.

Še poprej, kakor je Herod grozovitno povelje dal, prikazal se je angelj božji Jožefu v spanju in mu rekel: „Vstani, vzemi dete in njegovo mater, beži v Egipt, in bodi tam, dokler te ne pokličem; zakaj Herod bo deteta iskal, da bi ga končal“. Med tem, ko nedolžni otročiči v Betlehemu smert storé pod kervavim mečem, bilo je po njih rešeno dete Jezus, — to da rešeno le, da bi še v večem terpljenju na križu umrl.

„Vstani, vzemi dete in njegovo mater, beži v Egipt!“ Jožef se prestraši, hitro vstane, — božja Mati spi zraven božjega deteta — Jožef jo pokliče: „Marija, stani! Herod hoče dete umoriti“. O strašna beseda za skerbno mater! Pa v božjo voljo vdana zaslíši to povelje, po težavni poti v tujo deželo se podati, svoje dete

v daljno deželo nesti. Marija in Jožef sta hitro na pot pripravljena; saj sta revna, in reveži nimajo veliko na pot jemati.

2. Jožef in Marija sta pripravljena; bila je noč, zakaj angelj božji se je Jožefu v spanju prikazal; Marija vzame svoj narajši zaklad v svoje naročje; o ljubeznjivo dete spi, in tako gresta ven v merzlo noč. Oh, očetje, matere, kako bi bilo vam pri sercu, ko bi po noči s svojimi otročiči morali iz svoje domačije bežati? Marija je tako zadovoljna, tako v božjo voljo vdana, kakor takrat, ko je dete nesla v tempelj nebeškemu Očetu darovat. Rekla je: „Glej, dekla sem Gospodova!“ Božja volja jej je bila čez vse! Bila je tiba noč, le nočna sapa je zabučala od časa do časa, in je zmajala veje figovega drevja. Tako gresta naprej, da se dan zazna, in hodita po stranskih potih, da bi Herodovim prežavcem v roke ne prišla. Deset dni sta hodila po Judovski deželi, da sta do Egiptovske meje prišla. Oh, koliko nadlog je prestala Marija, ko je bežala v Egipt.

3. Iz Egipta je Bog svoje ljudstvo izpeljal v obljubljeni deželo; Bog je iz svoje dežele pregnan, in more bežati v Egipt. Po puščavi, ki jo prehodita, oh koliko nadlog, koliko rev! Gresta po ostrem, vročem pesku; zdi se mi, kakor da bi gledali za njima na poti v puščavi; gresta naprej in naprej; zdaj se nam zavoljo daljave vidita zmiraj manjši in manjši; zdaj sta zginila spred naših oči. Dve stvari nosite stvarnika skoz puščavo, da bi ga otele pred jezo hudobne stvari. Ali bi Bog ne bil mogel na drugo vižo pomagati? Zamogel bi bil, pa ni hotel. Marija, ponižna dekla Gospodova ni vprašala: „Gospod! zakaj ta nadloga, zakaj ta revščina?“ Bog tako hoče, božja volja jej je čez vse. Vi vprašujete: „Gospod! zakaj tako in tako?“ Vi ukazujete Bogu, kaj naj stori, in kako naj z vami ravna: Marija pa ne tako. Božja volja jej je čez vse. Oh, kolikrat se je utrudena in spehana na pesku zgrudila, da bi se spočila. Še srečna, če kako jamo ali votlino najde, da čez noč v nji ostane. Koliko nadlog je prestala Marija, ko je z Jezusom v Egipt bežala.

Nek večer sta Marija in Jožef prišla do neke kočice; bila je tolovajska kočica. Pripeljal je tolovaj sv. družinico vanjo, ki jo je na poti spehano našel. V tej kočici je bila tolovajeva žena, in dvoje otrok. Marija in Jožef se v kot na tla vsedeta; tolovajeva žena jima prinese nekoliko živeža, in jesta. Potem prinese žena sveti materi še neške vode, da bi dete Jezusa skopala. En otrok tolovajev je bil goboy, in Marija je rekla ženi, naj s to vodo zmiže svojega bolnega otroka. Žena je to storila, in glej, gobove kraste so otroku odpadle; bil je čist. To je bilo veliko veselje za starše,

in ko sta se Marija in Jožef poslovila, je tolovaj ginjen rekel popotnikom: „Spominjajte se nas, kamorkoli pridete“. Ta otrok, kakor pripovedujejo, je bil desni razbojnik, ki je na križu zaklical: „Gospod spomni se me, kader prideš v svoje kraljestvo“.

4. Marija in Jožef sta od Judovske meje pač še deset dni hodila, da sta prišla do prvega Egiptovskega mesta. Solnce s svojimi vročimi žarki je pritiskalo na popotnike, pesek pod njih nogami je spekal kakor žerjavica, noge so bile od vročine in truda ranjene in zatekle. O Marija, ti si Mati božja, in terpiš vse nadloge revnega življenja! V serce mi sega tvoja revščina! Milo se mi stori, ko premišlujem terpljenje tvoje! Koliko nadlog si prestala, ko si z Jezusom v Egipt bežala! Že pot je sv. družinici delala veliko revo, veliko revo je pa imela prestati

II. del.

zavoljo pomanjkanja potrebnega živeža.

1. Sv. Jožef se je hitro na pot pripravil; saj ni imel veliko sebo vzeti. Meh za vodo, nekaj kruhov in nekoliko sadja; to je bilo vse, kar je sebo vzela. Pa živež in pijača sta kmalo pošla, in sv. družinica je lakoto in žejo terpela. Tedaj je Marija na kolena padla, in v preserčni molitvi nebeškega Očeta prosila kruha, potem je povzdignila dete Jezusa proti dateljnovemu drevesu, ki je v verhu sadje imelo, in drevo z verhom se je pripognilo, kakor da bi pokleknilo k njima, tako, da so vse sadje ž njega pobrati mogli. Drevo je potem zmiraj tako pripognjeno ostalo.

Kristjani moji, ali se ti ne smili sv. družinica v taki revščini? In ti — si pa želiš le obilnosti, veliko denarjev in živine, dragih oblačil in lepega pohištva. In če še toliko imaš, ti nikoli zadosti ni. Tako sv. družinice ne moreš počastiti. Sv. družinica v revščini in v pomanjkanji popotuje skoz peščeno puščavo; sv. Devica je zelo žalostna; ona je žejna; Jezus je žejen; oba žeje omedljujeja. Marija joka! Zakaj? Zato, ker njeno dete hudo žejo terpi. Mati moli in prosi pomoči, in glej, živ studenec zraven nje iz zemlje izvira, in šumlja po peščenini. Ali ti jokaš zavoljo reve drugih ljudi, kakor Marija? Ali ti imaš pomoč, tolažbo in okrepčevanje za druge?

2. Ali pa si morebiti podoben tistim, ki so Gospoda in nje-

govo Mater odganjali? Ljudje, h katerim je sv. družinica prišla, so bili dostikrat tako terdi in neusmiljeni, da so lačno in žejno družinico brez pomoči odpravili. Oh, tri nar svetejše osebe so vso človeško revščino poskusile! Lačni in žejni so šli potem naprej. Koliko rev je prestala Marija, ki je z Jezusom bežala v Egipt. Sin božji terpi kot človeško dete lakoto in žejo; oh, stvarnik je od stvari zaveržen! On, ki je sad zemlje vstvaril, terpi lakoto; On, ki zemlji rodovitnost daje, da rodi vino, terpi žejo. Terdoserčni človek! kader te revež prosi pomoči in okrepčave; kader te prosi dobrega svéta in tolažbe, pa ne pomagaš, ko bi vendar lahko pomagal: takrat odganjaš svojega Stvarnika in Odrešenika. Resnično vam povem, kar komu zmed teh nar manjših niste storili, tega meni niste storili.

3. Kader so terdi in neusmiljeni ljudje sv. devico brez pomoči odgnali, molila je in blagosloвила, in šla naprej. Da so ljudje njenemu detetu, ki je Bog, da so torej Bogu svojemu stvarniku to terpljenje napravljali, to je materno serce presunilo, kakor meč. Njeno terpljenje jej ni nič proti terpljenju božjega Deteta. O na to ona nič ne porajta, da vročino, lakoto in žejo terpi; da jo solnčni žarki spekajo; da vroča sapa puščave na njo piha; da je na nogah ranjena; in da ne najde nobenega pokoja, in nobenega spanja. O tako je bila zapuščena, tako revna, tako slaba, ona, ki je bila mlada, žlahna cvetica, kateri vsaka sapica zamore škodljiva biti. Strašno je, misliti na to, kar je Marija prestala, ko je s svojim detetom v Egipt bežala.

4. In vendar Marija na svoje terpljenje ni mislila; ampak mislila je le na svoje dete in na njegovo terpljenje. Molila je v božjo voljo vdana: „Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi!“ Božja volja jej je bila čez vse! Tako zedinjen z božjo voljo ni noben angelj, noben arhangelj, noben Kerub, noben Seraf. Kakor sveti so tudi nebeški duhovi, Kerubi in Serafi, ki pred božjim tronom stojé, in obličje neskončno svetega Boga gledajo: vendar Marija, mati božja, z bliščobo svoje svetosti presega njih svetost, kakor solnčna svitloba preseže luč lune in zvezd. Marija je kraljica angeljev. Amen.

Postne pridige.

(Od 7 poslednjih Jezusovih besed; gov. L. F.)

2. beseda Jezusova na križu.

„Resnično ti povem, še danes boš z menoj v paradizu“. (Luk. 23, 43.)

V v o d.

Tri križe, „pravi syeti Avguštin“, vidim stati na gori Kalvariji. Na enem teh križev visi razbojnik, ki je bil zveličan; — na drugem visi razbojnik, ki je bil zaveržen; — v sredi med njima pa visi Kristus, ki bo enega zveličal, unega pa zaverigel. Križi so si popolnoma podobni, tisti pa čisto nič, ki na njih visijo“. Trije križi stojé na Kalvariji, in troje ljudi visi na njih. Pervi križ je tako strašen, kakor drugi, tako strašen kakor tretji, — tisti pa, ki visijo na treh križih, niso si čisto nič podobni. — Na levi in na desni strani visita razbojnika, ki sta oba zaslužila smert; na srednjem pa visi sama Nedolžnost — Jezus, naš Gospod — da se je dopolnilo prerokovanje Izaija Preroka: „Med hudodelnike bil je štet“.

Nar večo sramoto so mislili sovražniki Jezusu s tim napraviti, da so ga dali križati z dvema razbojnikoma, in v sredi med njima; češ, ljudje bojo sodili, če je z hudodelniki obsojen in med hudodelniki križan, mora biti tudi sam hudodelnik. —

Ali slepci! storili so le to, kar je božja previdnost pripustila; naložili so Jezusu le to terpljenje, ktero si je Njegova ljubezen sama izvolila, da nas odreši: „Darovan je bil, ker je sam hotel“.

Med razbojnike je štet, da se spolni prerokovanje; med dvema razbojnikoma je hotel biti križan, da bi nas učil, on hoče

umreti za grešnike; v umiranju ima na svoji strani 2 morivca, da bi še v smerti pokazal svojo čudovito moč in oblast. — Vse, kar se je z Jezusom godilo, zgodilo se je le po božjem pripuščanju, — zgodilo se je z Jezusovim privoljenjem. Dve reči ste bile potrebne, da je Kristusova smert nas mogla rešiti. Pervič moral je biti nedolžen; ko bi bil storil le kak majhen pregrešek, bi bila smert zaslužena kazen, ne pa prostovoljna daritev. Drugič; dasiravno nedolžen, moral je vendar umreti kakor hudodelnik, kakor grešnik, ker je moral umreti za nas, ki smo vsi grešili. Vse to je Jezus spolnil, ker se je dal med dvema hudodelnikoma križati. O visoka skrivnost Kristusovega terpljenja, Kristusove ljubezni! V svoji ljubezni privoli, da se mu nar večja sramota godi, da bi le izbrisal to sramoto, ki jo mi z grehi nebeškemu Očetu naredimo; med hudodelnike hoče biti štet, med razbojniki hoče kakor hudodelnik umreti, nas učiti, da je prišel iskat, kar je bilo zgubljenega, terpeti za grešnike in krivične. — Pa glejmo! kakšen sad je imelo Kristusovo terpljenje za dva razbojnika, ki sta bila z Jezusom križana? Evangelist Luka nam od dveh razbojnikov tole pripoveduje: „Eden razbojnikov pa, ktera sta visela, ga je preklinjal rekoč: Ako si ti Kristus, pomagaj sam sebi in nama. Drugi pa, ga je ogovoril, in ga svaril rekoč: Se tudi ti ne bojiš Boga, ker si ravno v tistem obsojenji? In midva sicer po pravici; zakaj po zasluženju svojih del prejemava; ta pa nič hudega ni storil. In je rekel Jezusu: Gospod! spomni se me, kader prideš v svoje kraljestvo. In Jezus mu je rekel: Resnično ti povem, še danes boš z menoj v paradizu“. (Luk. 23, 43.) To so bile tedaj druge besede Jezusove na križu; bile so besede milosti, ktero je naznanil razbojniku desnemu, zato, ker je ta prešinjten od božje gnade, svojo pregrebo spoznal, obžaloval, v Jezusa zaupal, in Njega milosti prosil. Te besede bomo danes premišljevali! Kristjani! glejte na levem razbojniku žalosten konec nespokorjenega grešnika; učite se od desnega razbojnika, kakšno veselo upanje sme imeti spokorjeni grešnik. Učimo se iz Jezusovih besed, da je prišel na ta svet, iskat grešnike, in rešit te, ki se k njemu povernejo.

Razlaga.

a) Poglejmo najpopred razbojnika na levi strani. Kdo je bil? Njegovega imena nam Evangelisti ne povedó; le to vemo, da je bil ropar, zaveržen človek, ker je segal po ptujem blagu s silo; bil je tudi morivec, ker je pri ropanji kri svojega bližnjega prelil. Smrt je on zaslužil, ker je bila Judovska postava: kdor kri prelije,

njegova kri se mora tudi preliti. Poglejmo, kako se vede na križu! Le malo ur ima še živeti; vedel je, da še tisti večer se mu bodo kosti potrupile, pa vendar še na križu in v smrtni bližnjavi svoje hudobije ne odloži; ostal je, kar je bil — živa podoba ostarelega, terdovratnega, nespokorjenega grešnika. Namesti, da bi obžaloval svoje storjene hudobije, da bi se pripravljal na sodbo in večnost, v katero bo imel stopiti v malo urah, on še novo hudobijo doprinaša. On sliši ljudstvo pod križem, kako Jezusa nedolžnega zaničuje in zasramuje. Namesti, da bi imel usmiljenje z Nedolžnim, ga začne še sam zaničevati: „Ako si ti Kristus, pomagaj sam sebi in nama.“ Kaj želi ta razbojnik od Jezusa? Živel bi še rad, po svetu bi rad hodil, ropal in moril, kakor pred in hudobije doprinašal, katerih je bil navajen. Zatorej pravi: „ako si ti Kristus, pomagaj sam sebi in nama.“ Za vse drugo mu ni nič mar, ne za svojo dušo, koja pojde pred sodnika, ne za večnost, ne za usmiljenje božje. Smert mu že na ramah sedi, on pa le na življenje misli, na smrt pa ne. Oh kako žalosten konec! Prav, kakor je živel, tako bo umerl; od pregreh, katerih je navajen, še o smrtni uri noče pustiti. Strašna podoba zastaranega, terdovratnega grešnika. Kakor ta razbojnik, tako moli veliko, veliko kristjanov, kedar so v nadlogah in britkostih. Za vse jim ni nič mar, le to bi imeli radi, da bi jim Bog nadloge, bridkosti odvezel.

Kakor ta razbojnik na levi strani, tako pregrešno živi, tako nespokorjeno umrje veliko ljudi. Bog jim pošlje boleznj ali drugo obiskovanje, da bi žalosten stan svojih duš pregledali in se spokorili. Bog jih podene na smrtno posteljo in jim daje časa dosti za pokoro, al ti od smrti slišati nočejo; zdravja si želijo — pa ne, da bi popravili, kar so popred hudega storili, ampak da bi še več, da bi na novo spet hudobije doprinašali. Kaj jih čaka? Ravno to, kar razbojnika na levi strani. Jezus mu ni odgovoril ničesar; molčal je na njegovo zaničevanje, pa tudi tega ni mu storil, kar bi bil rad imel, s križa mu ni pomagal. Glej kristjan! tako bo tebi, tako se bo godilo vsakemu, kdor bo kakor ta razbojnik Jezusa zaničeval, ali pa prosil brez vsega zaupanja, prosil zgolj le posvetnih reči. — Glej kristjan! ta levi razbojnik se pogubi, dasiravno je terpel prav blizo Jezusa, dasiravno so kapljice Kristusove kervi šterkale še nad njega; — spomni se tega o kristjan! in vedi, da te samo zasluženje Kristusovo še ne more rešiti; tudi sam moraš k temu pomagati, s svojo pokoro in zaupanjem.

b) Obernimo se preč od levega razbojnika in pogledajmo na desnega. Evangelisti so nam ohranili njegovo ime; Dizma ga imenujejo, tudi on je bil razbojnik, tudi on je zaslužil smert na križu po roparstvu in ubijavstvu. Alj kako vse drugače on terpi, kako

drugače se vede, zato je pa tudi njegov konec ves drugači od u-nega razbojnika. Ko on sliši preklinjevanje svojega tovarša, ga zaroti in svari rekoč: „Se tudi ti ne bojiš Boga, ker si v ravno tistem obsojenji? Mi dva sicer po pravici, ker po zasluženji svojih del prejemava; ta pa ni nič hudega storil.“ Potem se pa še k Jezusu oberne in reče: „Gospod! spomni se me, kedar prideš v svoje kraljestvo.“ Glejte, čudež božje gnade! Grešnik se spokori v zad-njih trenutkih svojega življenja! Žark božje gnade zasveti v njegovo srece; mili žark, ki pride od Jezusa, ga reši v zadnjem času.

Ta žark božje gnade mu obudi vest, ktera je bila v njem že dolgo spala. Zbujena vest mu očita vse storjene pregrehe, vse hudobije celega življenja. Obžaluje jih, ogreva jih tako goreče in resnično, kakor jih le more obžalovati grešnik razsvitljen in ganjen po božji gnadi. Žark božje gnade mu je pa še več storil; razsvitljen po tej gnadi spozna, da je Jezus nedolžen, da ima Jezus božjo moč, da ima Jezus usmiljenja tudi za njega; zato prosi: „Gospod! spomni se me, kedar prideš v svoje kraljestvo.“ Sv. Gregori uči: „Tri so božje čednosti, ktere so v srcih pravih kristjanov: vera, upanje, ljubezen. Vse te trije čednosti, je razbojnik desni na križu prejel, in na križu v djanji skazal. Skazal je svojo živo vero, ker je veroval, da je ta, ktereга je videl zraven sebe na križu, njegov Gospod. Skazal je svoje živo, terdno zaupanje, ker ga ne prosi za to življenje, ampak za večnost: Gospod spomni se me, kedar prideš v svoje kraljestvo. Skazal je, da ima ljubezen do Jezusa, ker ni mogel slišati svojega tovarša, ki je tudi Jezusa preklinjal: ampak ga je zarotil; svojo ljubezen je tudi skazal, ker se je voljno vdal v svoje terpljenje in v svojo smert; mi dva, je rekel, terpiva po pravici, in prejemava po zasluženji svojih del, ta pa ni nič hudega storil.“ Njegova molitev je izgled prave, keršanske molitve. V svojih bolečinah vendar ne prosi, kakor uni razbojnik, da bi mu Jezus pomagal s križa, da bi mu olajšal bolečine, le na večnost misli, le za dušo skerbi in prosi: Gospod spomni se me. V spominu svojih pregreh, ne upa se prositi veliko; da bi ne prosil preveč; on ne reče: Gospod! vzemi me v svoj paradiz; ampak le to se upa prositi: Gospod! spomni se me! Zaupal je, že to mu bode velika milost, če se ga usmiljeni Jezus spomni. Preljubi! postojmo sedaj in premislimo, kako daleč, kako visoko je dospel ta razbojnik v malo minutah. Pred razbojnik in grešnik, je v malo minutah ves spreber-njen, opravičen, in še pravičnim v izgled. Ravno v tem se je razo-dela Jezusova oblast, moč božje gnade nad grešniki. — Dizma ni videl Jezusovih čudežev, kakor so jih videli aposteljni, pa vendar spozna v Njem, ki je zraven na križu visel, svojega Gospoda; aposteljni so zbežali, in v veri omahovali, ko so videli, da je Jezus k smrti obsojen; Dizma vidi Jezusa na križu, pa veruje v njega,

glasno in očitno spozna in pričuje, da Jezus po nedolžnem terpi. Ta vera, to upanje, ta ljubezen desnega razbojnika je zaslužila, da jo je Jezus tako obilno povernil. Jezus se k njemu oberne in mu reče besede: Resnično ti povem, še danes boš z menoj v paradizu. Kako lepo se razodeva spet Jesusova ljubezen v teh besedah! Prosi ga človek, ki je zaveržen od ljudi, obsojen k smerti, prosi ga razbojnik, in kedaj ga prosi? Tedaj, ko je on sam terpel nar večje, neizrekljive bolečine. Pa vendar ga usliši usmiljeni Jezus, hitro ga usliši in še veliko več mu obljubi, kakor se uni prositi upa. Obljubi mu namreč, "še danes boš z menoj v paradizu". O srečen razbojnik, ki si ti toliko milost dosegel pri Jezusu. Zraven Jezusa je smel umirati, Jezusa samega je videl umirati, iz njegovih lastnih ust je slišal tolaživne besede, ktere so mu nazuanjale, da niso mu le grehi odpuščeni, marveč da pojde še danes z Jezusom v paradiz. Veče sreče ne bi nikoli mogel imeti! Glejmo sedaj in učimo se ljubi kristjani! kako rad, kako hitro Jezus usliši, kako obilno podaruje svojih darov, če ga kdo prav prosi. Dizma, spreobrnjeni razbojnik, nam je priča in porok. Dizma je uslišal, ker je imel vero, upanje, ljubezen, ker je obžaloval svoje grehe in se spreobrnil; tudi nas bo uslišal, ako bomo tudi mi verovali tako živo, zaupali tako terdno, in ljubili njega kakor ga je ljubil spreobrnjeni razbojnik. Ali žalibog, da se te tri božje čednosti med kristjani tako zelo in čedalje bolj pogrešajo. Dizma nam je toraj v resnici nar lepši izgled, kako imamo Jezusa prositi.

On je nam pa tudi izgled resnične pokore. V zadnjih trenutkih svojega življenja je imel še srečo, da se je spokoril in da mu je Bog odpustil grehe; pa nikar ne zanašajmo se mi na zadnje dni, da bomo tedaj pokoro delali. Dva razbojnika sta bila z Jezusom križana, pa le eden je imel to srečo, da se je spokoril na križu; uni pa je ni imel, umerl je, kakor je živel in bil je zaveržen. Tisuč in tisuč so se zanašali na zadnje dni, so odlašali pokoro od dne do dne, od mladosti na starost, pa smert jih je pre naglila, ona ni čakala, da bojo še le pokoro delali.

Ne odlašajmo pokore, tako uči sv. Avguštin. Eden razbojnikov je bil pomilosten — da grešnik ne obupa; — pa le eden, da prederzno ne zaupa. Zato te kliče, kristjan! kat. cerkev vsaki postni čas, te kliče in prosi: Pusti svoje grešne poti in poverni se nazaj k Gospodu in Bogu. Iz tega namena ti sv. kat. cerkev še s posebno zapovedjo naročuje: Spovej se svojih grehov postavljenemu spovedniku narmanj enkrat v letu. Vse le zato, da bi te zbudila iz pregrešnega spanja in te deležnega storila tiste prevelike gnade in sreče, ktere je bil deležen razbojnik na križu. In približuje se čas velikonočne spovedi in kaj bi mogel dušni pastir bolj želeti, kakor to, da bi vsi verni, njemu izročeni, opravili ve-

likonočno spoved, in da bi jo opravili vredno, pobožno, svojim dušam v zveličanje. Sv. apostelj Pavl uči: Mnogo jih je, ki jedó od nebeškega kruha; pa le enim je v življenje, drugim pa, ki ga nevredno zavžijejo, je v večno pogubljenje. — Dizma, razbojnik je v malo minutah došel na visoko stopinjo spokorjenosti — da rekel bi popolnosti — zakaj tako? ker ga je mogočna gnada bližnjega Jezusa tako močno razsvitlila, na to visoko stopinjo povzdignila. Kristjan! tudi tebi želi Jezus pomagati s svojo gnado, pa sam moraš tudi imeti pravo misel, sam si moraš prizadevati. Spoved pa je imenitno opravilo, katero se v dveh ali treh minutah ne da prav in zvesto opraviti. K temu je treba priprave, dobre, zveste priprave. K tej pripravi obrnite postni čas! Naj bi nobeden ne bil, ki bi le zato šel k spovedi, ker mora iti, ali ker je navada; naj bi nobeden ne prišel brez dobre in zveste priprave, ampak vsi naj pridete le iz ljubezni do Jezusa in zavoljo svojih duš, vsi le zavoljo tega, da bi našli pred Jezusom to gnado in srečo, katero je dosegel desni razbojnik.

S k l e p.

Glejte še enkrat ta dva razbojnika! — prav žive podobi sta ljudem. Eden je Jezusa zaničeval in bil je zaveržen; drugi je v Jezusa veroval, v njega zaupal in zaupljivo ga prosil: Gospod! spomni se me, kader prideš v svoje kraljestvo. In Jezus ga usliši, mu grehe odpusti, še večjo milost mu skaže; obljubi mu, še danes boš z menoj v paradizu. — Tako je z ljudmi. Eni verujejo v njega, ga molijo, zaupajo v njega — in ga zaupljivo prosijo — in Jezus jih vsliši, podeli jim obilno svojih guad in dobrot, — vzeme jih v svoje kraljestvo. Drugi pa, ki nočejo v njega verovati, nočejo ga spoznati, v grehah živijo, v grehah umerjó, zavoljo grehov se tudi pogubé. Med ktere ljudi slišimo mi, ali bi vsaj radi bili štetí. Na svetu so med ljudmi veliki razločki po stanu, starosti, premoženji in drugih primerlejih; eni so visokega, drugi bornega stanu; eni zamožni drugi ubogi; eni v časti in spoštovani, drugi zaničevani; pred Bogom pa vseh teh razločkov ne bode — pred Bogom so le pravični in krivični, — med kterimi smo pa mi? Na gori Kalvariji sta bila dva razbojnika z Jezusom križana; eden na levi in ta je bil pogubljen; drugi na desni strani in ta je bil milost našel in bil zveličan — bil je spokorjeni grešnik, srečni Dizma. Tudi pri sodbi bode pravični Sodnik vse ljudi ločil in postavil ene na levo, druge na desno stran. Ti na levi bojo na večne čase zaverženi v večni ogenj; — ti na desni bojo sprejeti k večnemu življenju. Na kateri

strani bi mi tedaj radi stali? Alite, na desni! Prav; če hočemo priti na desno stran, — posnemajmo desnega razbojnika, v njegovi veri, upanji, ljubezni in Jezus tudi nam poreče: Danes boš z menoj v paradizu. Amen.

3. Beseda Jezusova na križu.

(Od 7 poslednjih Jezusovih besed; gov. L. F.)

„Ko je tedaj Jezus mater in učenca, kterega je ljubil, videl zraven stati, reče svoji materi: Žena, glej, tvoj sin! Potlej reče učencu: Glej, tvoja mati“.

(Jan. 19, 26—27.)

V v o d.

Poznal sem mater, ktera je imela več otrok. Vsi otroci so bili zdravi, le en sin, — bil je, mislim, nar starši, je bolehal od mladih dni. Bila je pa bolezen huda, tako, da mu je zmehčila vse kosti; po celem životu so se mu narejale rane, da je siromak moral terpeti veliko. Vse svoje otroke je ta mati imela rada, nar večo ljubezen je pa vendar le imela do tega, kteri je moral nar več terpeti, s kterim je tudi ona sama nar več terpela. Še pomnim besede, ktere je neki dan rekla proti meni: Ne vem, vsi moji otroci so mi ljubi, pa ta siromak, s kterim nar več terpim, mi je nar ljubši. Le to jes prosim Boga, da bi jes ne morala pred umreti, kakor ta ubožec; bojim se, da bi mu ne postregel nihče več tako, kakor jes. Dve ali tri leta poznej je zamerla ta mati in malo pred so pokopali sinčeka, da so se tako spolnile želje dobre matere. Še danes pomnim te besede, dasiravno je že več od 10 let preteklo, od kar sem jih slišal. Čudne so se mi zdele na prvi bip, pa zastopil sem hitro mater in njene besede; in mislim, zastopila jih bo menda vsaka keršanska mati, kterej še ni ugasnil v

sercu materski čut. Materska ljubezen stori, da mati čuti in terpi vsako bolečino, katero vidi terpeti svojega otroka; ta materski čut stori, da je maternemu sercu tisti otrok nar bliži, nar ljubši, ktereга vidi nar več terpeti.

S tem premislikom stopimo danes na goro Kalvarijo — k Jezusovemu križu. Koga vidimo tam? Na križu nar boljšega Sina, vsega nedolžnega, pa vendar v strašno smert obsojenega, umirati med hudodelniki. In pod križem? Nar boljšo, nar ljubeznivejšo mater — Marijo, in učenca, ktereга je Jezus ljubil, Janeza. Kje so drugi aposteljni, ki so sicer z Jezusom hodili in ga spremljevali, kamorkoli je hodil? Kje so učenci, ki so ga tolikokrat poslušali in gledali njegove čudeže? Kje so drugi ljudje, katerim je Jezus storil toliko dobrot? Vsi so zbežali, vsi so ga zapustili, poskrili so se iz strahu pred sovražniki; za življenje svoje se bojijo; le eden učenec, nar mlajši je med njimi, se ne boji, in ga ne zapusti; in mati njegova še zraven križa, pod križem stoji. Glejte čudo matrne ljubezni! Ne sramota, v kateri vidi svojega nedolžnega Sina, ne britkosti, ktere sama terpi pri pogledu svojega Sina, ne morejo ločiti Marije, matere, — nar lepše ljubezni polne, od križa preljubega Sina. Toliko ljubezen pa tudi Jezus Kristus vrača z enako ljubeznijo; na križu umirajoč skerbi za svojo mater, za svojega zvestega aposteljna. Janez sam, ki je bil tisti apostelj, nam to pove s besedami: „Ko je tedaj Jezus mater in učenca, ktereга je ljubil, videl zraven stati, reče svoji materi: Žena, glej, tvoj sin! Potlej reče učencu: Glej, tvoja mati. To so bile tedaj tretje besede Jezusa na križu, — bile so testament za njegovo mater — testament vsem njegovim učencem — vsem kristjanom. Mariji sporoči Janeza in vse kristjane, naj jih ljubi kakor svoje otroke; Janezovi ljubezni in skerbi priporoča Marijo, svojo mater, pa tudi nam vsem, naj jo ljubimo in častimo, kakor svojo lastno, nar boljšo mater.

Premišljevali bomo toraj danes nar popred a) Marijino ljubezen, potem besede b) Žena, glej, tvoj Sin; in c) Glej, tvoja mati. Pripravite se!

Razlaga.

a) Od kar je Jezus začel učiti, nam zgodbe nič ne povejo od Marije, njegove matere. Na tihem in skrijtem je živela večidel v mesticu Nacaretu, dokler je Jezus učil in čudeže delal. Še le, ko se je začelo Kristusovo terpljenje jo spet ugledamo, pod križem

jo najdemo. Zadnje dni pred terpljenjem je bila Marija blizu Jeruzalema v Betaniji pri sestrama Marthi in Magdaleni. Janez pa, je vse videl in slišal, prihiti v Betanijo, Mariji naznanit, kaj se bo zgodilo z ljubljanim učenikom. Kaj bo storila Marija? Spoznala je, da je prišla tista ura, v kateri bo, kakor ji je starček Simeon napovedal, meč bridkosti prebodil njeno serce. Ali se bo Marija zakrila, da bi ne videla terpljenja svojega Sina in njegovega zasramovanja? Ali se mar boji, da bi ne moglo njeno serce prenesti te britkosti? Poglejmo, kaj stori Marija! Marija ljubi Jezusa več, kakor vsaka druga mati svojega otroka. Vedela je, da ga je spočela in rodila po posebnem čudežu milosti božje; vedela je, da je njeni Sin, poslan na svet v naše odrešenje, videla je in vedela, da je nar lepši, nar popolniši izmed vseh ljudi, da je nar ljubeznjivši nar boljši vseh sinov, vseh od žene rojenih otrok. Zato ga Marija ljubi več, kakor vsaka druga mati svojega otroka. Sedaj pa, ko je zvedela, da se bo začelo njegovo terpljenje, se je podvojila, če bi bilo mogoče, njena ljubezen. Kaj bo storila? Ali se bo kje skrila, da bi ne videla in ne slišala nič, kako bojo neusmiljeno ravnali z Jesusom? — Ona ni bila, kakor druge matere, — ampak izgled vsem materam. — Vedela je, da Jezusa ni rodila le za se, ampak da bi bil odrešenik vsem ljudem; vedela je, da božja volja in božja pravica tirja njegovo smert, in tej volji božji se uda vsa pokorna. Zato se ne skriva, da bi ne videla njegovega terpljenja, ampak še clo v Jeruzalem hiti, da bi mu bila blizu v terpljenji, da bi ž njim terpela in bi mu bila v tolažbo. Tega ne stori vsaka mati; to pa je storila Marija, nar boljša vseh mater.

(Konec prih.)

Duhovske zadeve.

Kerska škofija. Č. g. Schneider Tom. je dobil faro Čainče, č. g. Torkar Mat. pa faro Mozelj v Ljub. škofiji. Umerl je penz. fajm. č. g. Magedin Jož. R. J. P.! —

Ljubljanska škofija. Č. g. Čarman Fr. gre za domačega duh. k družini grofu Anf. Brandeisa v Slivnico.

Lavantinska škofija. Č. g. Kosar Fr., stolni korar, se je preselil v Maribor.